

Regeringens proposition

2008/09:143

Djurskyddskontrollregister

Prop.
2008/09:143

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 26 februari 2009

Maud Olofsson

Eskil Erlandsson
(Jordbruksdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det ska inrättas ett för landet centralt register med uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll, ett s.k. djurskyddskontrollregister. Syftet med ett centralt djurskyddskontrollregister är att det ska bidra till en effektivare kontroll på djurskyddsområdet och medföra en bättre samordning av kontrollmyndigheterna. Uppgifterna i registret ska även kunna användas till att förbättra kontrollen av de s.k. tvärvillkoren och olika ekonomiska stöd på jordbruksområdet.

Djurskyddskontrollregistret föreslås inrättas och föras av Statens jordbruksverk. Verket föreslås även vara personuppgiftsansvarigt för behandlingen av personuppgifter i registret. Enligt förslaget får dock, utöver Jordbruksverket, även länsstyrelserna ha direktåtkomst till uppgifter som behandlas i registret.

Enligt förslaget ska ramarna för behandlingen av uppgifter i registret särregleras i förhållande till personuppgiftslagen (1998:204) och tas in i en ny lag. Den nya lagen ska kompletteras av personuppgiftslagen och endast innehålla de särbestämmelser och förtydliganden som är nödvändiga. I lagen ska exempelvis anges för vilka ändamål som personuppgifter får behandlas i registret. I lagen ska vidare anges att det i registret endast får behandlas sådana uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll som behövs för de särskilt angivna ändamålen. Lagen ska även föreskriva en skyldighet för Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Sametinget och länsstyrelserna att till Jordbruksverket lämna sådana uppgifter som får behandlas i registret. I lagen ska dessutom finnas bestämmelser om rättelse, skadestånd och gallring.

Den föreslagna lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om djurskyddskontrollregister	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Bakgrund och gällande rätt.....	7
4.1	Djurskyddskontrollen	7
4.2	Tvårvillkor m.m.....	9
4.3	Register och andra uppgiftssammanställningar	10
4.4	Personuppgiftslagen	13
5	Djurskyddskontrollregister	14
5.1	Ett för landet centralt djurskyddskontrollregister	14
5.2	Behovet av särreglering.....	18
5.3	Förhållandet till personuppgiftslagen.....	19
5.4	Den enskildes inställning till behandlingen av personuppgifter.....	20
5.5	Personuppgiftsansvaret.....	21
5.6	Ändamålen med behandlingen.....	22
5.7	Personuppgifter som får behandlas	25
5.8	Uppgifter som ska lämnas till registret	27
5.9	Sökbegrepp	28
5.10	Rätt att få uppgifter ur registret	30
5.11	Direktåtkomst	31
5.12	Rättelse och skadestånd.....	33
5.13	Gallring	34
5.14	Överklagande.....	37
5.15	Sekretess	38
5.16	Ikraftträdande.....	39
5.17	Ett särskilt djurförbudsregister	39
6	Konsekvenser.....	40
6.1	Konsekvenser för det allmänna.....	40
6.2	Konsekvenser för företag och enskilda.....	41
6.3	Konsekvensutredning.....	42
7	Författningskommentar	43
7.1	Förslag till lag om djurskyddskontrollregister.....	43
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanser (Ds 2008:57).....	49
Bilaga 2	Sammanfattning av departementspromemorian Djurskyddskontrollregister (Ds 2008:76).....	50
Bilaga 3	Författningsförslag i departementspromemorian Djurskyddskontrollregister (Ds 2008:76).....	51
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser (Ds 2008:76).....	53
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag.....	54
Bilaga 6	Lagrådets yttrande	57
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 februari 2009	58

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2008/09:143

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om djurskyddskontrollregister.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Statens jordbruksverk får i ett för landet centralt register (djurskyddskontrollregistret) utföra automatiserad behandling av personuppgifter för de ändamål som anges i 5 §.

2 § Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag får utföras även om den enskilde motsätter sig behandlingen.

Förhållandet till personuppgiftslagen

3 § Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret om inte annat följer av denna lag eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

Personuppgiftsansvar

4 § Jordbruksverket är personuppgiftsansvarigt för behandlingen av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret.

Ändamål med behandlingen

5 § Personuppgifter får behandlas i djurskyddskontrollregistret för att

1. i verksamhet hos Jordbruksverket planera, samordna, administrera, följa upp och rapportera om djurskyddskontrollen enligt djurskyddslagen (1988:534) samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av den lagen,

2. tillhandahålla information om djurskyddskontrollen som behövs i verksamhet hos länsstyrelserna för deras planering, uppföljning och kontroll enligt djurskyddslagen samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av den lagen, och

3. tillhandahålla information som behövs i verksamhet hos Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av direktstöd och stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder enligt lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter samt enligt lagen (1994:1708) om EG:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden.

Personuppgifter som behandlas för ändamål som anges i första stycket får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med annan lag eller förordning. I övrigt gäller 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204).

Personuppgifter som får behandlas

6 § I djurskydds kontrollregistret får endast behandlas sådana uppgifter om den som är föremål för djurskydds kontroll enligt djurskyddslagen (1988:534) och de EG-förordningar som kompletteras av den lagen, som behövs för de ändamål som anges i 5 §.

Sådana personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) får inte behandlas.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om vilka personuppgifter som får behandlas i djurskydds kontrollregistret.

Personuppgifter som ska lämnas till registret

7 § Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Sametinget och länsstyrelserna ska, för de ändamål som anges i 5 §, lämna sådana uppgifter som avses i 6 § till Jordbruksverket.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om hur denna uppgiftsskyldighet ska fullgöras.

Rätt att få uppgifter ur registret

8 § Personuppgifter ur djurskydds kontrollregistret ska lämnas ut om länsstyrelsen begär det för verksamhet som avses i 5 § första stycket 2 och 3. Regeringen får meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om att även en annan myndighet har rätt att få uppgifter ur registret.

Regeringen får meddela föreskrifter om att tillgången till uppgifter som avses i första stycket ska begränsas.

Direktåtkomst

9 § Utlämnande genom direktåtkomst till uppgifter som behandlas i djurskydds kontrollregistret är endast tillåten i den utsträckning som anges i denna lag eller i förordning som har meddelats med stöd av denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst.

10 § Jordbruksverket och länsstyrelserna får ha direktåtkomst till personuppgifter i den utsträckning det behövs för de ändamål som anges i 5 §. Sådan åtkomst ska dock vara förbehållen de personkategorier som på grund av sina arbetsuppgifter behöver ha tillgång till uppgifterna.

Direktåtkomsten ska begränsas till att endast avse sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ur registret enligt denna lag eller förordning som har meddelats med stöd av denna lag.

11 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag.

Gallring

12 § Personuppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för de ändamål som anges i 5 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får dock meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om

1. att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål, och
2. att gallring av personuppgifter ska ske senast vid en viss tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

För att åstadkomma en effektiv djurskyddskontroll behöver kontrollmyndigheterna god tillgång till information om djur och djurhållare i landet. Det har därför under lång tid funnits krav på en författningsreglering av personregister inom djurskyddskontrollen i syfte att förstärka och förbättra kontrollen i landet.

Regeringen uppdrog i november 2006 åt Statens jordbruksverk och Djurskyddsmyndigheten att gemensamt lämna förslag på utformningen av ett djurskyddskontrollregister. Myndigheterna redovisade uppdraget i en rapport den 31 maj 2007. Djurskyddsmyndigheten upphörde som myndighet den 1 juli 2007 och verksamheten inordnades under Jordbruksverket.

I departementspromemorian Djurförbudsregister (Ds 2008:57) behandlas rapportens förslag rörande ett djurförbudsregister. Promemorian remissbehandlades och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig hos Jordbruksdepartementet (dnr Jo2008/1988).

Inom Jordbruksdepartementet har även upprättats en departementspromemoria Djurskyddskontrollregister (Ds 2008:76) som behandlar rapportens förslag rörande ett djurskyddskontrollregister. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig hos Jordbruksdepartementet (dnr Jo2008/2747).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 5 februari 2009 att inhämta Lagrådets yttrande över det förslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. I förhållande till lagrådsremissens förslag har vissa redaktionella ändringar gjorts.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Djurskyddskontrollen

Djurskyddslagstiftningen

I djurskyddslagen (1988:534) finns bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas. En grundläggande bestämmelse i lagen är att djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Djurskyddslagen gäller för alla djur som hålls i fångenskap, t.ex. lantbruksdjur, sällskapsdjur, djurparksdjur och försöksdjur.

Djurskyddslagen kompletterar bestämmelser i EG-förordningar som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen har gett till känna vilka EG-förordningar som kompletteras av lagen i ett tillkännagivande i Svensk författningssamling. Djurskyddslagen kompletteras i sin tur av djurskyddsförordningen (1988:529) och myndighetsföreskrifter. Författningarna innehåller bl.a. bestämmelser om offentlig kontroll, dvs. bestämmelser om kontrollmyndigheter och om olika åtgärder som kontrollmyndigheten får vidta för att kunna fullgöra sina uppgifter. Vidare finns bestämmelser om bl.a. skyldigheter som åvilar kontrollobjekten, avgifter, omhändertagande av djur, djurförbud, straff och överklagande.

Beträffande offentlig kontroll finns inom EU ett harmoniserat gemenskapssystem inom områdena livsmedel, foder, djurskydd och djurhälsa. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (EUT L 165, 30.4.2004, s. 1, Celex 32004R0882) innehåller grundläggande krav om hur den offentliga kontrollen ska organiseras och genomföras. Förordningen reglerar både vilka skyldigheter som vilar på medlemsstaterna och vilka skyldigheter och uppgifter som åvilar de behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna ska bl.a. utse de myndigheter som ska ansvara för att målen i förordningen nås. Medlemsstater som har utsett mer än en myndighet som behörig att utföra offentliga kontroller ska säkerställa en effektiv och ändamålsenlig samordning mellan alla berörda myndigheter. Förordningen innehåller även regler om hur gemenskapen ska övervaka medlemsländernas efterlevnad av lagstiftningen.

Kontrollorganisationen

I Sverige utövar Statens jordbruksverk och länsstyrelserna den huvudsakliga offentliga kontrollen av efterlevnaden av såväl de EG-rättsliga bestämmelserna som den nationella djurskyddslagstiftningen. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna anges i djurskyddsförordningen (1988:539).

Av förordningen framgår att Jordbruksverket har ett övergripande ansvar på nationell nivå för djurskyddskontrollen. Jordbruksverkets uppgift är således att utöva offentlig kontroll genom att samordna övriga kontrollmyndigheter och att ge dem stöd, råd och vägledning. Jordbruksverket tillhandahåller t.ex. en kontrollvägledning för länsstyrelserna och verket anordnar även utbildningsinsatser för djurskyddsinspektörerna. Jordbruksverket har också rätt att meddela föreskrifter om hur den offentliga kontrollen ska bedrivas.

Länsstyrelserna utövar den faktiska operativa djurskyddskontrollen. Tidigare var det kommunerna som utövade den operativa kontrollen på djurskyddsområdet. Riksdagen beslutade den 11 juni 2008 att fr.o.m. den 1 januari 2009 flytta ansvaret för djurskyddskontrollen till länsstyrelserna (prop. 2007/08:63, bet. 2007/08: MJU17, rskr. 2007/08:234). Djurskyddshandläggarna utför ofta planerad kontroll men gör även inspektioner efter

t.ex. anmälan om missförhållanden gällande djurhållning eller djur-skötsel. Prop. 2008/09:143

Även andra statliga myndigheter har ett visst ansvar för offentlig kontroll på djurskyddsområdet. Livsmedelsverket ansvarar exempelvis för den djurskyddskontroll som vid slakt av djur ska utföras enligt bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel (EUT L 139, 30.4.2004, s. 206, Celex 32004R0854). Generalläkaren, som är en statlig myndighet under Försvarsdepartementet, är kontrollmyndighet och ansvarar för djurskyddslagstiftningens tillämpning inom Försvarsmakten.

4.2 Tvärvillkor m.m.

Direktstöd och kontroll av tvärvillkor

Inom jordbrukssektorn finns möjlighet att ansöka om olika stöd. Gårdsstödet är ett EU-stöd som utgår till jordbrukare oberoende av jordbruksproduktionens inriktning. För att kunna få fullt stöd måste jordbrukaren dock uppfylla vissa villkor. Dessa s.k. tvärvillkor innebär att jordbrukaren måste sköta sin jordbruksmark enligt särskilda skötselkrav samt följa vissa verksamhetskrav inom områdena miljö, folkhälsa, växtskydd, djurskydd och djurhälsa. De verksamhetskrav på djurskyddsområdet som tvärvillkoren omfattar är exempelvis krav rörande skötseln av djuren, veterinärmedicinska behandlingar, avel, journaler, stallens utformning, stallklimat och buller.

För kontrollen av bl.a. tvärvillkoren har ett gemensamt regelverk upprättats inom EU. I Sverige ansvarar Jordbruksverket och länsstyrelserna för denna kontroll. Länsstyrelserna ansvarar för den faktiska kontrollen och fattar även beslut om att bevilja stöd efter eventuella avdrag. Jordbruksverket är samordnande central myndighet samt ansvarig utbetalningsmyndighet. Före utbetalning av stöd ska således Jordbruksverket kontrollera att utbetalningen är förenlig med gemenskapsreglerna. Jordbruksverket ska dessutom löpande följa upp hur systemet för kontrollen av tvärvillkoren fungerar på nationell nivå samt rapportera om det behövs några förändringar för att uppfylla de krav som EU ställer.

Bestämmelser om direktstöd och de s.k. tvärvillkoren finns i rådets förordning (EG) nr 73/2009 av den 19 januari 2009 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödssystem för jordbrukare, om ändring av förordningarna (EG) nr 1290/2005, (EG) nr 247/2006 och (EG) nr 378/2007 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1782/2003 (EUT L 30, 31.1.2009, s. 16, Celex 32009R0073), lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter, förordningen (2004:760) om EG:s direktstöd till jordbrukare, m.m. och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:85) om direktstöd.

Bestämmelser om tvärvillkorskontroll finns i kommissionens förordning (EG) nr 796/2004 av den 21 april 2004 om närmare föreskrifter för

tillämpningen av de tvärvillkor, den modulering och det integrerade administrations- och kontrollsystem som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitikerna och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare (EUT L 141, 30.4.2004, s. 18, Celex 32004R0796).

Stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder m.m.

Inom jordbrukssektorn finns även möjlighet att ansöka om vissa andra stöd. Stöd kan bl.a. utbetalas till jordbrukare med stöd av förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Fullt stöd får i vissa fall endast utbetalas till den som på hela brukningsenheten respekterar vissa verksamhetskrav om bl.a. djurskydd. Även när det gäller stöd enligt denna förordning är det som huvudregel länsstyrelserna som prövar frågor om själva stödet och Jordbruksverket som beslutar om utbetalningen av stödet efter kontroll av att utbetalningen är förenlig med gemenskapsreglerna.

Bestämmelser finns bl.a. i rådets förordning (EG) nr 73/2009 och i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (EUT L 277, 21.10.2005, s. 1, Celex 32005R1698) samt i lagen (1994:1708) om EG:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden.

4.3 Register och andra uppgiftssammanställningar

Hos flera statliga myndigheter finns register och andra sammanställningar med uppgifter om den som är föremål för kontroll på djurskyddsområdet. Nedan följer en exemplifiering av register och andra uppgiftssammanställningar som är av betydelse för kontrollen av djurskyddslagstiftningens tillämpning i Sverige.

Produktionsplatsregister

Jordbruksverket ansvarar för flera djurregister av olika slag. Några exempel är centrala nötkreatursregistret (CDB), grisregistret samt får- och getregistret. Grunden för dessa register är produktionsplatserna, dvs. platserna där det finns ett eller flera nötkreatur, inklusive buffel, vattenbuffel och amerikansk bison, grisar, får och getter. Dessa platser ska enligt Jordbruksverkets föreskrifter, som baseras på EG-lagstiftning, anmälas till Jordbruksverket. Platserna tilldelas ett produktionsplatsnummer, även kallat SE-nummer och alla djur som föds på produktionsplatsen ska märkas med platsens SE-nummer.

Dessutom finns värphönsregistret och fjäderfäregistret. Anläggningar med fler än 350 platser för värphöns samt produktionsplatser med fjäderfän som hålls för kommersiellt bruk ska anmälas till Jordbruksverket och tilldelas ett produktionsplatsnummer.

De uppgifter som krävs vid registrering av en produktionsplats kan skilja sig något mellan olika djurslag. Huvudsakligen är det uppgifter om djurhållaren som efterfrågas, dvs. uppgifter om den som har ansvaret för djurhållningen såväl fysisk som juridisk person, kontaktuppgifter, produktionsplatsens adress, uppgift om typ av verksamhet, djurslag samt produktionsinriktning. För djurslagen gris, får, getter, värphöns och fjäderfå ska även koordinater för produktionsplatsens geografiska läge anges.

Transportörsregistret

Jordbruksverket ansvarar vidare för ett s.k. transportörsregister som förs med stöd av EG-lagstiftning. Grunden för registret är att det krävs ett godkännande av Jordbruksverket för att få transportera djur i samband med en ekonomisk verksamhet.

För att erhålla ett sådant godkännande krävs ett intyg om att de transportfordon som ska användas uppfyller de regler som gäller för sådana fordon. Intyg utfärdas av länsstyrelserna efter besiktning av aktuellt transportfordon. Besiktningunderlaget ska bifogas ansökan om godkännande. För godkännande krävs även att den sökande inte har dömts för allvarliga överträdelser av djurskyddslagstiftningen under de tre närmast föregående åren före ansökan. Detta bekräftas genom att till ansökan bifoga ett utdrag ur belastningsregistret.

Centrala hundregistret

Jordbruksverket ansvarar även för att det finns ett för landet centralt hundregister enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter. Hundägaren ska skicka en ägaranmälan till Jordbruksverket med uppgift om ägarens personnummer, namn, adress och telefonnummer. Dessutom ska anmälan omfatta uppgifter om hundens ras, namn, födelsedatum, kön, färg och teckning. Uppgift om det identitetsnummer som hunden är märkt med samt uppgifter om id-märkarens namn och adress ska även bifogas.

Fiskodlingsregistret

Länsstyrelserna ansvarar för att det förs register över i länet meddelade tillstånd för fiskodlingar. Varje kalenderår ska länsstyrelserna sedan tillhandahålla de aktuella registeruppgifter till Fiskeriverket. Verket sammanför i sin tur inkomna uppgifter och ansvarar för fiskodlingsregistret, ett register som förs med stöd av EG-lagstiftning.

Fiskodlingsregistret innehåller uppgifter om namn på odling, ägare och ansvarig verksamhetsledare, adress och telefonnummer, tillståndsdatum och diarienummer. Registret innehåller vidare lägesbeskrivning med angivande av fastighet, kommun, vatten, vattendragsnummer enligt SMHI:s vattendragsregister och koordinater enligt referenssystemet Rikets nät. Även uppgifter om odlingsform (kassar, dammar, tråg, bassäng), art och stam som får hållas i anläggningen, villkor som har förenats med

tillståndet, startår och eventuell tidsbegränsning ska finnas i fiskodlingsregistret. Dessutom innehåller registret uppgifter om anslutning till organiserad fiskhälsokontroll, om huruvida odlingen har sättfiskstatus, är i drift, fiskhälsoläget och om EU-stöd har utbetalats samt tillståndsgiven årsproduktion och foderförbrukning enligt miljöbalken.

Slakteriregistret

Livsmedelsverket ansvarar för att det förs register över slakterier och animaliska anläggningar, vilka ska vara godkända eller registrerade enligt tillämpliga EG-bestämmelser. Registret innehåller uppgifter om tilldelade nummer, namn, adress och verksamhetskategori. Registret är dock inte fullständigt. Vissa anläggningar för slakt av fjäderfä och hardjur omfattas inte.

Rennäringsföretag

Sametinget ansvarar för att det förs ett register över rennäringsföretag. Registret innehåller uppgifter om antal renar per sameby och företag. Uppgifterna ska vara uppdelade på han- och hondjur respektive kalv. Registret innehåller även uppgifter om samebymedlemmarnas personnummer och adress, uppgifter om kategori (renskötande medlem eller ej), företagsansvarig, skötesrenägare (icke renskötande medlem), specifika ägarkoder för varje medlem samt uppgifter om typ av sameby (skogs, fjäll eller koncession).

Övriga uppgiftssammanställningar

Även andra uppgiftssammanställningar kan vara av betydelse för kontrollen på djurskyddsområdet. Länsstyrelserna beslutar exempelvis i olika ärenden som rör djur och djurhållning. Uppgifter som finns i dessa ärenden kan vara av intresse för kontrollmyndigheterna för att de ska få vetskap om potentiella kontrollobjekt.

Länsstyrelsen godkänner exempelvis uppförande av vilthägn och hållande av djur i hägn. Godkända ansökningar registreras med uppgift om ägare och personuppgifter samt uppgift om djurslag, registreringsnummer, fastighetsbeteckning och miljökonsekvensbeskrivningar. Länsstyrelsen ska vidare godkänna verksamheter med förevisning av djur. Godkända verksamheter registreras med uppgift om innehavare, andra personuppgifter och djurslag. Länsstyrelsen prövar även ansökningar om förprovning av djurstallar vid nybyggnad, tillbyggnad och ombyggnad av sådana. Förprovningen syftar till att säkerställa att byggnaderna uppfyller djurskyddslagstiftningens krav. I samband med hanteringen av ärendet registreras uppgifter om bl.a. sökande och fastighetsbeteckning. Länsstyrelserna ansvarar fr.o.m. årsskiftet 2008/2009 dessutom för frågor om tillstånd och återkallelse av tillstånd för viss djurhållningsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt eller i större omfattning, bl.a. kennlar och ridskolor.

Grundläggande bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i personuppgiftslagen (1998:204) och personuppgiftsförordningen (1998:1191). Lagstiftningen bygger på gemensamma regler som har beslutats inom EU, det s.k. dataskyddsdirektivet. Med dataskyddsdirektivet avses Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31, Celex 31995L0046).

Personuppgiftslagens syfte är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Lagen har ett vidsträckt tillämpningsområde och reglerar i princip all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet (3 §). Begreppet behandlas har även en bred innebörd och omfattar varje åtgärd som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte. Det kan t.ex. vara insamling, registrering, lagring, bearbetning, spridning och utplåning (3 §). Lagen reglerar även själva hanteringen av personuppgifter och inte endast missbruk av sådana uppgifter. Det innebär att behandling av personuppgifter som inte sker med stöd av personuppgiftslagen eller särskilda registerförfattningar blir otillåten.

Personuppgiftslagen är tillämplig generellt men särreglering i annan lagstiftning tar över bestämmelserna i lagen (2 §). De särregleringar i lag eller förordning som kan behövas på olika områden förutsätts få sin plats i särskilda registerförfattningar. Att det krävs en särskild författning för att avvika från det integritetsskydd som personuppgiftslagen ger är en garanti för att behovet av särregler övervägs noga innan de beslutas. Bestämmelserna i personuppgiftslagen tillämpas inte heller i den utsträckning som det skulle inskränka på en myndighets skyldighet enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att lämna ut personuppgifter (8 § första stycket).

Personuppgiftsansvarig är enligt lagen den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter (3 §). Vem som är personuppgiftsansvarig för en viss behandling kan också särskilt anges i en lag eller förordning, t.ex. i en särskild registerlag. Personuppgiftsansvaret är straff- och skadeståndssanktionerat (48–49 §§). Den personuppgiftsansvarige kan överlåta den faktiska behandlingen av personuppgifter, men personuppgiftsansvaret kan aldrig överlåtas. Det är alltid den personuppgiftsansvarige som ytterst svarar för att personuppgiftslagen följs och att de registrerade behandlas korrekt. Den personuppgiftsansvarige är därmed skadeståndsskyldig gentemot den registrerade, även för åtgärder som andra har utfört. I personuppgiftsansvaret ingår också att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas (31 § personuppgiftslagen). Det innebär att den personuppgiftsansvarige måste vidta olika säkerhetsåtgärder till skydd för de uppgifter som behandlas.

Den personuppgiftsansvarige har ett långtgående ansvar för att se till att all behandling av personuppgifter sker i överensstämmelse med lagstiftningen. Med personuppgiftsansvaret följer bl.a. en skyldighet för den

personuppgiftsansvarige att se till att personuppgiftslagens grundläggande krav uppfylls (9 §). Dessa grundläggande krav avser t.ex. att personuppgifter endast ska behandlas om det är lagligt och behandlingen alltid ska ske på ett korrekt sätt och i enlighet med god sed. Vidare får personuppgifter endast samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Den s.k. finalitetsprincipen innebär dessutom att uppgifterna efter insamlingen inte får behandlas för något ändamål som är oförenligt med det ändamål för vilket de samlades in (9 § första stycket d). Alla rimliga åtgärder ska även vidtas för att rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Slutligen får personuppgifter inte heller bevaras under en längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Myndigheternas arkivering och bevarande av allmänna handlingar hindras dock inte av lagen (8 § andra stycket).

För vissa slag av uppgifter, s.k. känsliga personuppgifter, gäller särskilda restriktioner (13 §). Huvudregeln innebär att det är förbjudet att behandla uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse samt medlemskap i fackförening. Det är också förbjudet att behandla sådana personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv. Trots förbudet att behandla s.k. känsliga personuppgifter är det ändå tillåtet att göra detta i vissa särskilt angivna fall (14 §).

Enligt personuppgiftslagen är det dessutom förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, administrativa frihetsberövanden m.m. (21 §). Uppgifter om personnummer eller samordningsnummer får endast behandlas utan den registrerades samtycke när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl (22 §).

I lagen finns även bestämmelser om rättelse och omprövning (28–29 §§) och om säkerheten vid behandlingen (30–32 §§). Vidare innehåller lagen bestämmelser om den personuppgiftsansvariges skyldighet att lämna den registrerade information, vad informationen ska omfatta och undantag från informationsskyldigheten (23–27 §§). Lagen innehåller slutligen bestämmelser om bl.a. anmälningsskyldighet (36 §), tillsyns-myndighetens befogenheter (43–47 §§), skadestånd (48 §), straff (49 §), bemyndiganden (50 §) och överklaganden (51–53 §§).

5 Djurskyddskontrollregister

5.1 Ett för landet centralt djurskyddskontrollregister

Regeringens förslag: Ett för landet centralt register med uppgifter om djurskyddskontrollen (djurskyddskontrollregistret) ska inrättas och föras av Statens jordbruksverk.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: I stort sett samtliga remissinstanser som har yttrat sig är positiva eller har inte något att erinra mot förslaget. *Datainspektionen* kan dock inte tillstyrka förslaget om ett djurskyddskontrollregister då inspektionen anser att frågan om det är proportionerligt att bygga upp ett nytt centralt register över djurhållare av olika slag inte kan besvaras på grundval av materialet i promemorian. *Datainspektionen* påpekar även att det i promemorian inte finns någon redovisning av behovet av den aktuella personuppgiftsbehandlingen i jämförelse med det integritetsintrång som detta skulle medföra.

Skälen för regeringens förslag

Betydelsen av information

För att kunna åstadkomma ett fullgott djurskydd i landet är det viktigt att det generellt sett bedrivs en effektiv djurskyddskontroll. Med djurskyddskontroll avses den offentliga kontrollen av efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen. Kontrollen ska vara likvärdig oberoende av var i landet djurhållaren och djuren befinner sig.

En grundläggande förutsättning för att de berörda myndigheterna ska kunna bedriva en effektiv och likvärdig djurskyddskontroll är att de har goda möjligheter att ta del av och bearbeta information av olika slag om djurhållningen i landet. En god tillgång till information om den som är föremål för kontroll samt tidigare kontrollresultat är av avgörande betydelse för att myndigheterna ska kunna planera och genomföra en riskbaserad kontroll. Även för att kunna göra uppföljningar av kontrollen behövs god tillgång till information.

Den centrala kontrollmyndighetens samordnande uppgifter kräver också en tillgång till så användbar och övergripande information som möjligt om djurhållningen i landet. EG-förordningar om offentlig kontroll ställer långtgående krav på såväl samarbete mellan kontrollmyndigheterna som samordning av kontrollerna av en central myndighet. Förordningarna ställer dessutom ökade krav på att medlemsstaterna ska rapportera uppgifter om den offentliga kontrollen till gemenskapen. Tillgången till fullständig information utgör följaktligen en av myndigheternas viktigaste resurser för att säkerställa ett fullgott och väl fungerande djurskydd i landet.

Betydelsen för kontrollen av tvärvillkoren

Även de myndigheter som ansvarar för kontroll av tvärvillkor och olika jordbruksstöd har behov av en förbättrad tillgång till information om djurskyddskontrollen i landet. Alla överträdelser av tvärvillkor om djurskydd som upptäcks vid en ordinarie djurskyddskontroll utgör grund för nedsättning eller indragning av gårdsstödet. Överträdelser av verksamhetskrav om djurskydd kan dessutom påverka förutsättningarna för beviljande av även andra jordbruksstöd.

När samma myndigheter, dvs. länsstyrelserna, ansvarar för kontrollen av både djurskyddet och tvärvillkoren förbättras förutsättningarna för en enhetlig bedömning av huruvida regelverket är uppfyllt eller inte. I fler-

talet fall sker även rapporteringen av kontrollresultaten vid den ordinarie kontrollen direkt till det informationssystem som hanterar tvärvillkoren, vilket i sin tur är kopplat till stödsystemen där eventuella avdrag sker. Det finns emellertid inte alltid en automatisk koppling mellan systemen. I vissa fall kan information i djurskyddskontrollen även behöva inhämtas från annat håll och andra länsstyrelser. Det finns således ett stort behov av att förbättra myndigheternas tillgång till information om djurskyddskontrollen för att myndigheterna ska kunna göra en fullständig och korrekt bedömning av t.ex. en ansökan om stöd.

Behandling av information i dag

Information av betydelse för djurskyddskontrollen finns, som framgått av avsnitt 4.3, i dag spridd hos flera kontrollmyndigheter på regional nivå samt hos flera statliga myndigheten. Det finns således åtskilliga register, uppgiftssammanställningar och databaser för informationsutbyte och förande av statistisk.

Hos Jordbruksverket finns t.ex. flera register som innehåller uppgifter om bl.a. produktionsplatser för olika djurslag, djurhållare och djurtransportörer. Dessa register innehåller presumtiva kontrollobjekt och andra uppgifter som kan vara av betydelse för djurskyddskontrollen. Uppgifterna i registren har dock registrerats av helt andra skäl än för att användas för djurskyddskontrollen.

Uppgifter om kontrollobjekt och annat som är av betydelse för kontrollen finns även hos andra statliga myndigheter. Livsmedelsverket ansvarar t.ex. för att det förs ett register över slakterier och animaliska anläggningar. Fiskeriverket behandlar med hjälp av länsstyrelserna uppgifter om tillstånd för fiskodlingar och Sametinget ansvarar för att det förs ett register över rennäringföretag.

Även hos länsstyrelserna finns uppgifter om många kontrollobjekt. Länsstyrelsen prövar frågor om godkännande på förhand av stall och andra utrymmen där djur hålls. Dessutom godkänner länsstyrelsen viss verksamhet med förevisning av djur samt uppförande av vilthägn och hållande av djur i hägn. Sedan den 1 januari 2009 ansvarar länsstyrelsen även för frågor om tillstånd för viss djurhållningsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt eller i större omfattning.

Hos kommunerna finns på liknande sätt arkiverade uppgifter om kontrollobjekt på djurskyddsområdet i och med att kommunerna ansvarade för mycket av den operativa djurskyddskontrollen före årsskiftet. Dessa uppgifter finns bl.a. i diarium och register som är av betydelse för länsstyrelsernas fortsatta djurskyddsverksamhet. För att säkerställa att denna information överförs till länsstyrelserna har kommunerna, enligt lagen (2008:1048) om skyldighet för kommunerna att lämna uppgifter om djurskydd m.m., en skyldighet att till länsstyrelserna lämna uppgifter om kontrollobjekt från sina arkiv.

Behov av ett för landet centralt register

Av redogörelsen ovan följer att information av central betydelse för djurskyddskontrollen är splittrad på flera myndigheter och flera register. För

att det ska kunna bedrivas en effektiv och riskbaserad djurskyddskontroll i landet behöver bristen på samlad information åtgärdas. Det är således angeläget att information samlas för att kunna användas gemensamt av kontrollmyndigheterna på djurskyddsområdet.

Det är även viktigt att Sverige lever upp till de gemenskapsrättsliga krav som ställs på hur den offentliga kontrollen ska genomföras och rapporteras till EU. För att inrapporteringen ska fungera effektivt krävs en god koordinering mellan de uppgifter som behandlas i djurskyddskontrollen och en större samordning i fråga om inrapporteringen av uppgifterna till Jordbruksverket från de olika myndigheterna. Även kontrollen av de s.k. tvärvillkoren medför att informationsöverföringen mellan kontrollmyndigheterna bör förbättras vad avser tillgången till uppgifter om djurskyddskontrollen. Det finns således enligt vår bedömning ett behov av att kunna samla och behandla information om djurskyddskontrollen i ett centralt register.

Behovet av ett centralt djurskyddskontrollregister måste dock ställas mot de enskildas intresse av ett väl avvägt skydd för den personliga integriteten. Ett register medför att det blir enklare att söka efter och sammanställa personuppgifter. Detta kan i sig anses innebära en större risk för kränkning av den personliga integriteten. Vid en intresseavvägning anser regeringen ändå att det integritetsintrång som detta register kan sägas innebära för den enskilde inte väger tyngre än behovet av ett sådant register. Regleringen av djurskyddskontrollregistret måste emellertid utformas på ett sådant sätt att den personliga integriteten för de personer som omfattas av registret skyddas i största möjliga utsträckning utan att syftet med registret motverkas. För att säkerställa detta är det viktigt att det tydligt framgår vad den som ansvarar för registret måste iaktta bl.a. i fråga om för vilka ändamål som personuppgifter får behandlas i registret och vilka personuppgifter som registret får innehålla.

Därför anser regeringen att det bör skapas förutsättningar för att i en modern informationsteknologisk miljö kunna behandla och samla den information som finns bl.a. i befintliga register hos Jordbruksverket och hos andra myndigheter eller i myndigheternas ärendehantering. Detta kan ske på så sätt att uppgifter om kontrollobjekt och därtill hörande uppgifter av betydelse för djurskyddskontrollen förs över från befintliga register och lagras gemensamt i ett för landet centralt register, ett djurskyddskontrollregister. Det handlar således om att dels föra över uppgifterna från befintliga register till ett centralt register, dels att inregistrera nya uppgifter i registret. Registret ska sedan också kunna användas i den löpande verksamheten hos de behöriga myndigheterna.

Regeringen anser följaktligen att det bör inrättas ett för landet centralt register med uppgifter om djurskyddskontrollen i landet. Vidare gör vi bedömningen att Jordbruksverket, i egenskap av samordnande central myndighet på dels djurskyddsområdet, dels området för tvärvillkor och jordbruksstöd, bör ansvara för att detta centrala register inrättas och förs.

Regeringens förslag: De rättsliga ramarna för den automatiserade behandlingen av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret ska särregleras i förhållande till personuppgiftslagen (1998:204). Detta ska ske i form av en ny lag.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig är positiva eller har inte något att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Det har i flera år funnits författningar som närmare reglerar behandlingen av personuppgifter i vissa verksamhetsspecifika myndighetsregister. I början av 1990-talet intensifierades utfärdandet av sådana s.k. registerförfattningar. Detta hade sin bakgrund i en politisk debatt om integritetsriskerna som registreringen av känsliga personuppgifter förde med sig. Målsättningen har således varit att myndighetsregister med ett stort antal registrerade personer och ett integritetskänsligt innehåll bör regleras särskilt i lag (regeringens proposition 1990/91:60 Om offentlighet, integritet och ADB s. 56 ff. och bet. 1990/91:KU11 s. 11).

Även efter införandet av personuppgiftslagen (1998:204) har särskilda registerförfattningar antagits. I samband med utskottsbehandlingen av förslaget till personuppgiftslagen uttalade Konstitutionsutskottet att det saknades anledning att frångå den tidigare målsättningen (bet. 1997/98:KU18 s. 43). En registerförfattning innebär en specialreglering till personuppgiftslagen och syftar oftast till att komplettera lagen eller att i vissa delar ersätta den. En särskild registerförfattning kan framför allt innebära en bättre garanti för utformningen av integritetsskyddet i särskilt känsliga register.

I ett för landet centralt djurskyddskontrollregister kommer det att registreras ett stort antal kontrollobjekt, sannolikt i storleksordningen 100 000 kontrollobjekt. I registret kommer det att finnas behov av att registrera uppgifter som t.ex. namn, personnummer och kontaktuppgifter. I registret kan även finnas behov av uppgifter om bl.a. verksamhetens art, vilka djur eller djurslag som kontrollobjektet ansvarar för samt produktionsplatsnummer. Det kan vidare finnas andra uppgifter om kontrollobjekten som är av betydelse för kontrollen som bör registreras, exempelvis uppgifter om kontrollresultat och de olika åtgärder som har vidtagits i samband med tidigare kontroller.

De personuppgifter som bör få behandlas i ett djurskyddskontrollregister är inte av den karaktären att de utgör känsliga personuppgifter i personuppgiftslagens mening, dvs. uppgifterna omfattas inte av definitionen i 13 § personuppgiftslagen. Det handlar emellertid här om ett stort antal registrerade och att flera av uppgifterna ursprungligen har registrerats för andra ändamål än för djurskyddskontrollen. Uppgifterna bör även vara tillgängliga elektroniskt för ett flertal myndigheter på djurskyddsområdet. Detta sammantaget medför enligt regeringen att tydliga ramar bör anges för hur den automatiserade behandlingen av personuppgifter i ett djurskyddskontrollregister får ske. Detta för att bättre kunna garantera skyddet för den enskildes personliga integritet. En sådan

sammanställning av uppgifter om kontrollobjekt från befintliga register är inte heller möjlig att genomföra enbart med stöd av personuppgiftslagen.

En reglering bör i stället ske i form av en särskild registerförfattning. Denna metod har använts på flera andra samhällsområden såväl inom hälso- och sjukvårdens område som inom polisens brottsbekämpande verksamhet. I dessa s.k. statsmaktsregister finns ofta detaljerade bestämmelser om hur personuppgifter får behandlas för myndighetens verksamhet. Det är även vanligt att det uttömmande räknas upp till vilka andra myndigheter och för vilka syften som uppgifter från registret får lämnas ut.

Regeringen anser därför att ramarna för den automatiserade behandlingen av personuppgifter i ett djurskyddskontrollregister bör regleras särskilt och tas in i en ny lag. Vi anser vidare att den nya lagen bör bygga på personuppgiftslagen och endast innehålla de särbestämmelser och förtydliganden som är nödvändiga för behandlingen av personuppgifter i här aktuellt register. Enligt vår mening bör lagregleringen även innehålla endast de från integritetssynpunkt viktigaste bestämmelserna och inte vara alltför detaljerad. I stället bör lagen kompletteras med författningar på lägre nivå och då framför allt förordningsnivå. På förordningsnivå bör det t.ex. uttömmande regleras vilka personuppgifter som får behandlas i registret samt föreskrivas särskilda gallringsbestämmelser för vissa typer av uppgifter. Detta innebär att närmare avvägningar kring bl.a. integritetsskyddet kommer att ske i samband med att sådana författningar utarbetas.

5.3 Förhållandet till personuppgiftslagen

Regeringens förslag: Personuppgiftslagen (1998:204) ska gälla vid behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret om inte annat följer av den nya lagen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Endast *Datainspektionen* har särskilt yttrat sig över förslaget. *Datainspektionen* anser att det är olämpligt att låta myndighetsföreskrifter ta över bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anser, som även framgått ovan, att den föreslagna lagen om djurskyddskontrollregister bör bygga på personuppgiftslagen och endast innehålla de särbestämmelser och förtydliganden som är nödvändiga för behandlingen av personuppgifter i registret. Särregleringen i den nya lagen föreslås därför kompletteras av personuppgiftslagen.

Personuppgiftslagen är generellt tillämplig på behandling av personuppgifter. Av 2 § personuppgiftslagen framgår dock att om det finns avvikande bestämmelser i annan lag eller förordning ska de bestämmelserna gälla. Det är således möjligt att frångå eller närmare precisera bestämmelserna i personuppgiftslagen i en annan lag eller förordning,

under förutsättning att avvikelserna inte strider mot det s.k. dataskyddsdirektivet. Även om det således inte behöver regleras särskilt gör vi bedömningen att det ändå är lämpligt att det i lagen uttryckligen framgår att den gäller utöver personuppgiftslagen.

De särbestämmelser som blir aktuella i den nya lagen är bl.a. bestämmelser om för vilka ändamål som personuppgifterna får behandlas i registret samt bestämmelser om gallring av uppgifter. För frågor som däremot inte särskilt regleras i den nya lagen blir personuppgiftslagens bestämmelser tillämpliga, t.ex. i fråga om information till den registrerade samt bestämmelser om säkerhetskrav. I vissa fall krävs emellertid särskilda bestämmelser i den föreslagna lagen som hänvisar till personuppgiftslagen för att bestämmelserna i den lagen ska bli tillämpliga, t.ex. i fråga om rättelse och skadestånd (avsnitt 5.11).

5.4 Den enskildes inställning till behandlingen av personuppgifter

Regeringens förslag: Behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret som är tillåten enligt den nya lagen ska få utföras även om den enskilde motsätter sig den.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inte någon remissinstans har särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Efter personuppgiftslagens införande har flera särskilda registerförfattningar antagits, bl.a. på hälso- och sjukvårdsområdet. Flera av dessa författningar har bl.a. tillkommit för att möjliggöra för myndigheter att utföra viss nödvändig behandling av personuppgifter som enligt personuppgiftslagen inte är tillåten utan de registrerades samtycke.

Vad avser ett djurskyddskontrollregister är automatiserad behandling en nödvändig förutsättning för att kunna utföra en rationell dokumentation av uppgifterna om kontrollobjekt på djurskyddsområdet. För att ett djurskyddskontrollregister ska tjäna sitt syfte är det inte möjligt att låta den enskilde få avgöra om uppgifter om honom eller henne ska få dokumenteras i registret eller inte. Regeringen föreslår därför att behandlingen av personuppgifter i registret får ske även om den enskilde motsätter sig behandlingen.

Som framgått av avsnitt 5.3 föreslås personuppgiftslagen gälla i den mån den föreslagna lagen saknar bestämmelser. Av 12 § personuppgiftslagen framgår att en enskild normalt sett inte har rätt att motsätta sig behandling som är tillåten enligt den lagen. Bestämmelsens utformning är dock sådan att den inte täcker in behandling som sker enligt andra författningar. Utformningen av bestämmelsen gör det även svårt att hänvisa till den i en särskild registerförfattning. För att inte enskilda i vissa fall ska kunna motsätta sig sådan behandling av personuppgifter i registret som är tillåten enligt den föreslagna lagen anser regeringen att det i lagen uttryckligen bör anges att denna möjlighet inte finns.

Regeringens förslag: Jordbruksverket ska vara personuppgiftsansvarigt för behandlingen av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås, till skillnad från regeringens förslag, att Jordbruksverket respektive länsstyrelserna ska var och en vara personuppgiftsansvariga för den behandling som de utför.

Remissinstanserna: Endast några få remissinstanser har kommenterat förslaget i denna del. *Datainspektionen* anser att det bör övervägas närmare om den föreslagna regleringen av personuppgiftsansvaret är tillräckligt tydlig för att den enskilde ska veta till vem han eller hon ska vända sig för att utöva sina rättigheter. Enligt *Länsstyrelsen i Väster-norrlands län* bör det för tydlighetens skull regleras i författningen att länsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de uppgifter som inhämtas med anledning av att djurskyddskontrollen övergår från kommunerna till länsstyrelsen.

Skälen för regeringens förslag: Ett centralt begrepp när det gäller personuppgifter är, som framgått av avsnitt 4.4, personuppgiftsansvaret.

Djurskyddskontrollregistret bör föras av Jordbruksverket på grundval av dels uppgifter från verkets befintliga register, dels uppgifter från andra statliga myndigheter. Registret kommer således att föras med uppgifter från framför allt länsstyrelserna men också från andra statliga myndigheter genom en föreskriven uppgiftsskyldighet (avsnitt 5.8). Det bör därmed vara en ambition att åtminstone länsstyrelserna, som även bör ha direktåtkomst till registret (avsnitt 5.11), själva ska kunna registrera in de uppgifter i registret som myndigheten åläggs att rapportera.

I och med att registret således i stor utsträckning kommer att föras med uppgifter från andra myndigheter än Jordbruksverket kan det anses vara naturligt att den myndighet som de facto förser registret med uppgifter även ansvarar för eventuella felaktigheter. Detta talar i viss mån för att, förutom Jordbruksverket, även de andra myndigheterna som för in uppgifter i registret också bör bli personuppgiftsansvariga.

Regeringen anser dock, i enlighet med *Datainspektionens* synpunkter, att en reglering med ett delat personuppgiftsansvar inte är tillräckligt tydlig för att den enskilde ska veta till vilken myndighet som han eller hon ska vända sig för att utöva sina rättigheter. Den enskildes möjligheter att ta till vara sina rättigheter underlättas av om det direkt av lagen framgår till vilken ansvarig myndighet som han eller hon ska vända sig med klagomål på behandlingen av personuppgifter i ett register. För den enskilde är det därför en klar fördel att endast ha en utpekad myndighet som personuppgiftsansvarig. Det hindrar emellertid inte att den myndighet som förser registret med uppgifter åläggs en skyldighet att utföra rättelse. Detta kan ske i förordningsform.

För att stärka skyddet för den enskilde anser regeringen således, till skillnad mot vad som föreslogs i promemorian, att Jordbruksverket ensamt bör vara personuppgiftsansvarigt för behandlingen av person-

5.6 Ändamålen med behandlingen

Regeringens förslag: Personuppgifter ska få behandlas i djurskydds-kontrollregistret för att

1. i verksamhet hos Jordbruksverket planera, samordna, administrera, följa upp och rapportera om djurskydds kontrollen enligt djurskyddslagen (1988:534) samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av denna lag,

2. tillhandahålla information om djurskydds kontrollen som behövs i verksamhet hos länsstyrelserna för deras planering, uppföljning och kontroll enligt djurskyddslagen samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av denna lag, och

3. tillhandahålla information som behövs i verksamhet hos Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av direktstöd och stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder enligt lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter samt enligt lagen (1994:1708) om EG:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden.

Dessutom ska personuppgifter som behandlas för ändamål enligt punkterna 1–3 få behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med annan lag eller förordning. I övrigt ska 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204) gälla för behandling av insamlade personuppgifter för ett nytt ändamål.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian finns inte något förslag avseende efterkommande behandling av redan insamlade uppgifter.

Remissinstanserna: Endast ett fåtal remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget om ändamålen för behandlingen. *Datainspektionen* anser att det är önskvärt att ändamålen preciseras närmare. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att förslaget bör vidgas så att registret även kan användas för kontroll av primärproduktion av foder och livsmedel samt kontroller med stöd av epizootilagen, zoonoslagen och lagen om provtagning av djur. Även *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* ser stora fördelar i om det även finns möjlighet att nyttja djurskydds kontrollregistret i kontrollen av foder och livsmedel i primärproduktionen, med tanke på att kontrollerna i hög grad ska, och kommer att, samordnas. *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)* anser att registret även ska omfatta uppgifter om livsmedels- och foderkontroller. Enligt *LRF:s* mening finns det behov av att få en samlad bild av kontrollen i landet i minst lika hög grad inom angränsande kontrollområden. *LRF* ser vidare ett stort behov av att samordna kontrollområdena djurskydd samt foder och livsmedel i primärproduktionen då samtliga dessa kontrollområden regleras av förordning (EG) nr 882/2004 (kontrollförordningen) och utförs av länsstyrelserna. *LRF* påpekar även att det är av stor vikt att registren

omgärdas av bestämmelser som garanterar att ändamålet respekteras. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* påtalar att det är viktigt att ändamålsbestämmelserna är tydliga och förtydligas i förordning och föreskrifter.

Skälen för regeringens förslag

Specifika ändamål för djurskyddskontrollregistret

Enligt 9 § personuppgiftslagen får personuppgifter endast samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Beträffande särskilt reglerad behandling av personuppgifter hos myndigheter brukar ändamålen regelmässigt anges i lag eller förordning. De angivna ändamålen tillsammans med regleringen av vilka uppgifter som får registreras fastställer således ramarna för behandlingen av personuppgifter.

Det huvudsakliga syftet med behandlingen av personuppgifter i ett särskilt djurskyddskontrollregister är att kunna bearbeta information av betydelse för djurskyddskontrollen genom en samordnad registrering av uppgifter. Behandlingen av uppgifterna i registret är att betrakta som ett led i fullgörandet av kontrollmyndigheternas skyldigheter att bedriva en effektiv och likvärdig djurskyddskontroll i landet. En samordnad registrering förbättrar även möjligheterna för den centrala myndigheten – Jordbruksverket – att efterleva EG-rättens långtgående krav på att effektivt och ändamålsenligt samordna alla berörda kontrollmyndigheter på djurskyddsområdet.

Jordbruksverket utövar offentlig kontroll på djurskyddsområdet genom att samordna och ge stöd, råd och vägledning till övriga kontrollmyndigheter. I denna egenskap har verket därför behov av att få en samlad bild av kontrollen i landet. Detta för att bättre kunna utföra sina samordnande och stödjande uppgifter. Regeringen anser därför att personuppgifter bör få behandlas i djurskyddskontrollregistret för att Jordbruksverket ska kunna planera, samordna, administrera och följa upp djurskyddskontrollen i landet samt i förekommande fall rapportera om denna kontroll till bl.a. andra nationella myndigheter och till Europeiska kommissionen.

Vidare ansvarar länsstyrelserna fr.o.m. den 1 januari 2009 för den operativa djurskyddskontrollen i landet. För att kunna utöva detta kontrollansvar på ett effektivt sätt behöver även länsstyrelserna få tillgång till så fullständig information som möjligt om de kontrollobjekt som finns i landet. Det är information om vilka kontrollobjekt som finns, vilken verksamhet som bedrivs, om djurhållaren har meddelats djurförbud, andra kontrollresultat m.m. Länsstyrelserna har därmed behov att kunna ta del av uppgifter från den centralt sammanställda informationen om djurskyddskontrollen som bör finnas i det föreslagna registret. Uppgifterna i registret bör därför, enligt regeringen mening, även få behandlas för att kunna lämnas ut till länsstyrelserna så att dessa myndigheter har ett fullgott underlag för att kunna planera, utföra och följa upp de faktiska djurskyddskontrollerna inom länen.

De kontrollresultat som kommer att finnas i djurskyddskontrollregistret kan även vara av betydelse vid kontrollen av om bestämmelserna om vissa jordbruksstöd har uppfyllts eller ej. Länsstyrelserna ansvarar för

kontrollen av tvärvillkoren samt beviljar direktstöd och andra jordbruksstöd efter eventuella avdrag. Jordbruksverket är samordnande central myndighet och ansvarig utbetalningsmyndighet för jordbruksstöden. Före en utbetalning av stöd ska således Jordbruksverket kontrollera att utbetalningen är förenlig med gemenskapsreglerna. Jordbruksverket ska dessutom fortlöpande följa upp hur systemet för kontrollen av tvärvillkoren fungerar på nationell nivå samt rapportera om det behövs några förändringar för att uppfylla de krav som EU ställer.

Av detta följer att det är angeläget att såväl länsstyrelserna som Jordbruksverket har god kännedom om sådana förhållanden som kan påverka rätten till stöd på jordbruksområdet. Myndigheterna behöver således på ett snabbt och smidigt sätt få kännedom om huruvida en person som ansöker om jordbruksstöd också följer de djurskyddsbestämmelser som påverkar möjligheterna till stöd. Resultaten från djurskyddskontrollen utgör således viktig information för Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av dessa stöd. Regeringen anser därför att personuppgifter i djurskyddsregistret slutligen bör få behandlas även för detta ändamål.

Annan behandling av insamlade uppgifter

I fråga om offentlig verksamhet kan konstateras att reglerna om allmänna handlingar och offentlighetsprincipen har företräde framför bestämmelserna i personuppgiftslagen. Utlämnande av uppgifter med stöd av bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen (TF) kan alltså ske utan hinder av personuppgiftslagen (8 § personuppgiftslagen). Jordbruksverket kan dock även i andra fall ha en skyldighet enligt lag eller förordning att lämna ut uppgifter.

En sådan skyldighet att lämna ut uppgifter kan avse dels uppgiftsskyldighet enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen, dels andra författningsreglerade skyldigheter att lämna ut uppgifter. Ett exempel är skyldigheten enligt 4 kap. 11 § riksdagsordningen att på begäran lämna riksdagens utskott upplysningar och yttranden. Ett annat exempel är skyldigheten enligt 6 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. att på begäran lämna Riksrevisionen den hjälp och de uppgifter och upplysningar som Riksrevisionen behöver för sitt arbete. Vidare avses även myndighetens utlämnande av uppgifter enligt de generella bestämmelserna i 15 kap. 4 och 5 §§ sekretesslagen om att myndigheter på begäran ska lämna ut uppgifter till enskilda och myndigheter. Noteras bör dock att behandling av personuppgifter genom utlämnande endast får göras om de aktuella uppgifterna inte omfattas av sekretess enligt sekretesslagen.

I den utsträckning som Jordbruksverket har en sådan skyldighet att lämna ut uppgifter bör, enligt vår mening, den skyldigheten få fullgöras oberoende av den nu föreslagna lagen. För att tydliggöra detta anser regeringen att det i lagen om djurskyddskontrollregister bör införas en bestämmelse som medger att personuppgifter, som har insamlats med stöd av något eller några av de i lagen angivna ändamålen, även får behandlas för att fullgöra sådant uppgiftsutlämnande som sker i överensstämmelse med annan lag eller förordning.

Regeringen anser även att det i lagen bör införas en uttrycklig hänvisning till 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen. Enligt personuppgiftslagen får personuppgifter endast samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Den s.k. finalitetsprincipen innebär dessutom att uppgifterna efter insamlingen inte får behandlas för något ändamål som är oförenligt med det ändamål för vilket de samlades in (9 § första stycket d personuppgiftslagen). En hänvisning enligt ovan klargör således att efterkommande behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret kan ske under förutsättningen att ändamålet för den nya behandlingen inte kan anses vara oförenligt med det för vilka uppgifterna ursprungligen samlades in.

Enligt 9 § andra stycket personuppgiftslagen ska dessutom en behandling av personuppgifter för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål inte anses vara oförenlig med de ändamål för vilka uppgifterna ursprungligen samlades in. Redan insamlade uppgifter får således även behandlas för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål utan hinder av personuppgiftslagens krav på angivna ändamål eller den s.k. finalitetsprincipen.

5.7 Personuppgifter som får behandlas

Regeringens förslag: I djurskyddskontrollregistret ska endast få behandlas sådana uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll enligt djurskyddslagen (1988:534) samt de EG-förordningar som kompletteras av denna lag, och som behövs för de ändamål som anges i lagen.

Sådana personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) ska inte få behandlas.

Regeringens bedömning: Regeringen bör meddela närmare föreskrifter om vilka personuppgifter som får behandlas i djurskyddskontrollregistret.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer i sak med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inte något att erinra mot förslaget. *Statskontoret* instämmer i att ändamålet med registret bör styra vilka uppgifter som får samlas in och behandlas i registret men betonar dock att det är angeläget att författningar som tillkommer med stöd av den föreslagna lagen lägger stor vikt vid integritetsskyddet för djurhållarna. *Hovrätten för Nedre Norrland* anser att den oklarhet som råder om vad registret kommer att innehålla medför att det är svårt att bedöma vilka integritetsrisker som registret innebär. Även *Datainspektionen* anser att det ytterligare bör utredas och övervägas vilka personuppgifter som ska få ingå i registret och att bestämmelserna därför bör preciseras. *Datainspektionen* påpekar att en alltför allmänt hållen reglering när det gäller vilka uppgifter som får behandlas ökar riskerna för integritetsintrång och försvårar erfarenhetsmässigt tillsynen. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* framför att försiktighet måste iakttas i samband med beslut om vilken typ av uppgifter som ska föras in i

registret och påtalar att det för den enskilde bör vara förutsägbart huruvida denne ska ingå i registret eller inte. *Lantbrukarnas Riksförbund* påpekar att det är av stor vikt att det tydligt framgår vilka uppgifter som ska ingå i registret och att det ställs stora krav på uppdatering och kvalitetssäkring. *Zoobranschens Riksförbund* är tveksamma till registrering av enskilda djurägare med djurhållning av mycket liten omfattning och *Svenska Kennelklubben* föreslår att det föreslagna djurskyddskontrollregistret inte ska omfatta sällskapsdjur.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Som tidigare har konstaterats är det en grundläggande förutsättning att berörda myndigheter har god tillgång till information om de kontrollobjekt som finns i landet för att myndigheterna ska kunna bedriva en effektiv och likvärdig djurskyddskontroll. Alla personer eller företag som är föremål för djurskyddskontroll av någon anledning kommer således att kunna omfattas av registret. Tillgången till fullständig information utgör en av myndigheternas viktigaste resurser för att säkerställa ett väl fungerande djurskydd i landet.

Beträffande avgränsningar av vilka uppgifter som får behandlas i djurskyddskontrollregistret är det från integritetssynpunkt väsentligt att inte andra uppgifter behandlas än vad som är befogat utifrån registrets ändamål och syfte. Det är således de angivna ändamålen i den nya lagen som styr vilka personuppgifter som får samlas in och fortsättningsvis behandlas i registret. Detta bör, enligt vår mening, särskilt anges i lagen.

Det kommer att finnas ett behov av att i registret registrera uppgifter som t.ex. namn, personnummer och kontaktuppgifter. Det kan även finnas behov av att registrera uppgifter om verksamhetens art och vilka djur eller djurslag som kontrollobjektet ansvarar för. Det kan vidare finnas andra uppgifter om kontrollobjekten som kan ha betydelse för kontrollen, exempelvis uppgifter om kontrollresultat och åtgärder som har vidtagits i samband med tidigare kontroller.

Enligt regeringens bedömning är det exempelvis angeläget att uppgifter om att djurförbud har meddelats får finnas i djurskyddskontrollregistret. Att kontrollmyndigheterna genom registret får tillgång till information om vilka personer som har belagts med djurförbud, av länsstyrelsen i såväl det egna länet som i något annat län, innebär att efterlevnaden av ett djurförbud på ett effektivt sätt kan kontrolleras oavsett var i landet personen, efter det att ett djurförbud meddelas, sedermera bosätter sig. Registret kommer således att medföra att myndigheterna kommer till rätta med den brist på information om meddelade djurförbud som finns för närvarande. Registret bör dock, enligt vår mening, endast innehålla uppgift om att ett beslut om djurförbud har meddelats. Däremot bör det inte innehålla uppgifter om omständigheterna kring eller skälen för beslutet.

Att närmare precisera och specificera vilka personuppgifter som får behandlas i registret är emellertid inte en fråga som riksdagen måste ta ställning till. Bestämmelser om registrets närmare innehåll bör, enligt vår mening, lämpligen tas in i en förordning. Vilka personuppgifter som får behandlas i djurskyddskontrollregistret får därmed uttömmande preciseras i förordningen med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen. I upplysande syfte bör detta särskilt anges i lagen.

Det står dock klart att det i djurskyddskontrollregistret inte finns behov av att behandla sådana känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen. Som känsliga uppgifter avses bl.a. personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska eller religiösa åsikter eller uppgifter som rör t.ex. hälsa eller sexualliv. Enligt vår bedömning bör därför en bestämmelse tas in i den föreslagna lagen om att uppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen inte får behandlas i registret.

Noteras bör även att personuppgiftslagens grundläggande krav gäller vid behandling enligt den nu föreslagna lagen. Det innebär att personuppgifterna ska vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen och att inte fler personuppgifter behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Vidare ska personuppgifter som behandlas vara riktiga och, om nödvändigt, aktuella. Prövning av om en personuppgift behövs för en viss behandling eller inte måste även göras kontinuerligt och inte endast när den samlas in och registreras. Gallringsbestämmelserna blir således även aktuella (avsnitt 5.13).

Vad gäller användandet av person- och samordningsnummer i registret kan följande nämnas. Enligt 22 § personuppgiftslagen får uppgifter om person- och samordningsnummer utan samtycke endast behandlas när det är klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen, vikten av en säker identifiering eller något annat beaktansvärt skäl.

I fråga om djurskyddskontrollregistret är det av avgörande betydelse att det går att identifiera den person som omfattas av djurskyddskontrollen för att registret ska tjäna sitt syfte. I registret finns således behov av att behandla uppgifter som med säkerhet kan identifiera den person som är föremål för kontrollen. En användning av identitetsbeteckningar som person- och samordningsnummer möjliggör även kontroll av var personen i fråga är folkbokförd. Vikten av en säker identifiering bör följaktligen ge stöd för användandet av person- och samordningsnummer i djurskyddskontrollregistret.

5.8 Uppgifter som ska lämnas till registret

Regeringens förslag: Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Sametinget och länsstyrelserna ska, för de ändamål som anges i lagen, lämna sådana uppgifter som får behandlas i registret till Jordbruksverket.

Regeringens bedömning: Regeringen bör meddela närmare föreskrifter om hur uppgiftsskyldigheten ska fullgöras.

Promemorians bedömning: Överensstämmer i princip med regeringens förslag och bedömning. I promemorian föreslogs dock endast en upplysning om att föreskrifter om upplysningsskyldighet mellan myndigheterna kunde finnas i förordning som meddelats av regeringen.

Remissinstanserna: Endast ett fåtal remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget. *Datainspektionen* anser att skyldigheten att lämna uppgifter till registret bör regleras tydligare i lagen. *Länsstyrelsen i Kalmar län* anmärker på bristerna i vissa register som åberopas i promemorian, bl.a. att fjäderfä- och djurtransportregistren är av begränsat värde

i sammanhanget och att produktionsplatsnummer har visat sig vara osäkra. *Svenska Kennelklubben* påtalar att det centrala hundregistret och djurtransportregistret är bristfälliga vad avser uppgifter om hundar varför det inte är ändamålsenligt att bygga ett nytt register på dessa register.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: För att djurskyddskontrollregistret ska kunna användas på ett effektivt sätt för angivna ändamål krävs att registret behandlar uppgifter om alla de kontrollobjekt som finns i landet. Ett insamlande av uppgifterna måste dock kunna ske på ett effektivt sätt. För att minska företagens administrativa börda är det viktigt att myndigheterna i så stor utsträckning som möjligt använder och samordnar den information som myndigheterna redan förfogar över, t.ex. i andra register. Det innebär att, förutom de uppgifter som finns i andra befintliga register hos Jordbruksverket, även uppgifter om kontrollobjekt hos länsstyrelserna, Livsmedelsverket, Fiskeriverket och Sametinget, bör tillföras registret.

En rapportering till Jordbruksverket av uppgifter av betydelse för djurskyddskontrollen bör med hänsyn till kravet på korrekt och fullständig information inte grundas på ett frivilligt åtagande från länsstyrelserna och övriga statliga myndigheter som kommer i fråga. En inte helt obetydlig risk för underlåten rapportering skulle kunna uppstå, vilket i sin tur skulle kunna leda till att registret inte blir uppdaterat i den utsträckning som krävs. Syftet med införandet av ett centralt register skulle därvid undergrävas. Myndigheterna bör därför vara skyldiga att lämna uppgifter till registret.

Regeringen delar *Datainspektionens* uppfattning om att det redan av lagen bör framgå vilka statliga myndigheter som är skyldiga att till Jordbruksverket lämna sådana uppgifter som är av betydelse för djurskyddskontrollen och som behövs för de ändamål för vilka uppgifter får behandlas i registret. En sådan uppgiftsskyldighet mellan statliga myndigheter som följer av lag eller förordning har även en sekretessbrytande verkan enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100). En sekretessprövning behöver således inte ske vid utlämnandet av uppgifterna.

Regeringen bör även meddela närmare föreskrifter om hur en sådan uppgiftsskyldighet myndigheterna emellan ska fullgöras. Sådana föreskrifter kan meddelas med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen. I upplysande syfte bör en bestämmelse om detta införas i lagen.

5.9 Sökbegrepp

Regeringens bedömning: Som sökbegrepp i djurskyddskontrollregistret bör de uppgifter få användas som får ingå i registret.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Endast en remissinstans har särskilt yttrat sig över förslaget. *Datainspektionen* anser att ytterligare överväganden bör göras när det gäller behovet av sökbegränsningar för att undvika integritetskänsliga sammanställningar om enskilda.

Skälen för regeringens bedömning: Frågan om på vilket sätt som personuppgifterna i ett register kan sammanställas anses ofta som en av de viktigast frågorna från integritetssynpunkt. Ju större möjligheter det finns att på olika sätt sammanställa uppgifterna om enskilda i registret desto större blir riskerna för otillbörligt intrång i enskildas integritet. För att förhindra att integritetskänsliga sammanställningar om enskilda kan åstadkommas behövs därför ibland att dessa möjligheter begränsas.

I ett register kan uppgifter sökas och sammanställas med hjälp av sökbegrepp. De sökbegrepp som användarna väljer att använda bestämmer således utfallet av sökningen. Vilka sökbegrepp som får användas för att ta fram uppgifter ur ett personregister hos en myndighet har vidare betydelse för frågan om vilka handlingar som är att anse som allmänna handlingar i registret och vad som därmed kan bli tillgängligt för allmänheten i enlighet med 2 kap. tryckfrihetsförordningen (TF). Varje sammanställning av elektroniskt lagrade uppgifter som myndigheten kan göra med hjälp av tillgängliga program är i princip att anses som en allmän handling hos myndigheten. Förutom redan existerande handlingar talas det därför om s.k. potentiella handlingar. En sekretessprövning ska dock alltid föregå ett utlämnande av en allmän handling (avsnitt 5.15).

En myndighets möjligheter att åstadkomma sammanställningar av uppgifter kan dock underkastas rättsliga begränsningar. Därmed begränsas också allmänhetens möjligheter att få tillgång till dessa sammanställningar. En myndighet kan, genom bestämmelser i lag, förordning eller särskilt beslut, vara rättsligt förhindrad att använda vissa registeruppgifter som sökbegrepp. Konsekvensen av en sådan begränsning är att varken myndigheten själv eller allmänheten kan göra anspråk på att få ta del av sådana sammanställningar. Härigenom uppnås ett ökat integritetskydd, men samtidigt en viss begränsning av registrets användbarhet.

Sökbegränsningarna innebär inte ett krav på att det ska vara tekniskt omöjligt att söka på vissa sökbegrepp. Sökbegränsningarna innebär att det inte är tillåtet att göra sådana sökningar. En reglering i fråga om sökbegrepp innebär inte heller begränsningar i fråga om vilka personuppgifter som får behandlas. Självfallet bör ändå återhållsamhet iakttas när det handlar om att registrera och även i övrigt behandla sådana personuppgifter som inte får användas som sökbegrepp.

Som vi tidigare redogjort i avsnitt 5.7. anser vi att djurskyddskontrollregistret endast bör få behandla sådana uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll som behövs för de i lagen angivna ändamålen. Sådana s.k. känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) bör inte få behandlas, dvs. uppgifter som avser bl.a. ras, politiska eller religiösa åsikter, etniskt ursprung eller uppgifter som rör hälsa och sexualliv. Merparten av de personuppgifter som får behandlas i registret kommer således inte att, var och en för sig, vara att betrakta som integritetskänsliga. I registret kan dock förekomma vissa belastande uppgifter, t.ex. uppgifter om meddelade djurförbud, som kan anses som integritetskänsliga även om de inte omfattas av 13 § personuppgiftslagen. Som vi tidigare nämnt anser vi att registret emellertid endast bör innehålla uppgifter om att beslut om djurförbud har meddelats. Omständigheterna som föranlett beslutet bör däremot inte tas in i registret. Regeringens avsikt är även att uttömmande reglera i förordning vilka uppgifter som får behandlas i registret.

För närvarande anser vi att det inte finns anledning att begränsa de uppgifter i registret som får användas som sökbegrepp. Om det dock i efterhand skulle visa sig att utrymmet för att söka uppgifter i registret är alltför vidsträckt kan regeringen med stöd av 8 kap. 13 § regeringsformen meddela föreskrifter om begränsningar av de sökbegrepp som får användas. Ytterligare överväganden om behovet av sökbegränsningar kommer således att göras vid utformningen av författningarna på annan nivå än lag.

5.10 Rätt att få uppgifter ur registret

Regeringens förslag: Personuppgifter ur djurskyddskontrollregistret ska lämnas ut om länsstyrelsen begär det för den verksamhet som avses i de angivna ändamålen. Regeringen ska kunna meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om att även en annan myndighet har rätt att få uppgifter ur registret.

Regeringen ska kunna meddela föreskrifter om att de uppgifter som ska lämnas ut ska begränsas.

Promemorians bedömning: Överensstämmer i princip med regeringens förslag. I promemorian föreslogs endast att föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter från registret kunde finnas i förordning som meddelats av regeringen.

Remissinstanserna: Få remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget. *Datainspektionen* anser att utlämnande av uppgifter ur registret bör tydligare regleras i lagen. *Rikspolisstyrelsen* framför att Polisen och andra myndigheter kan behöva ta del av uppgifter från registret för att öka effektiviteten i den brottsförebyggande och brottsutredande verksamheten. *Lantbrukarnas Riksförbund* påtalar att det är av stor vikt att det tydligt framgår vem som ska ha tillgång till uppgifterna.

Skälen för regeringens förslag: Syftet med behandlingen av personuppgifter i ett särskilt djurskyddskontrollregister är att berörda myndigheter ska få goda möjligheter att ta del av och bearbeta information av betydelse för djurskyddskontrollen. Jordbruksverket har behov av att få en samlad bild av kontrollen i landet för att bättre kunna utföra sina samordnande och stödjande uppgifter. Vidare behöver länsstyrelserna tillgång till så fullständig information som möjligt om kontrollobjekten i landet för att effektivt kunna utöva den operativa djurskyddskontrollen. Även i egenskap av ansvariga myndigheter för kontrollen av de s.k. tvärvillkoren och jordbruksstöden har både Jordbruksverket och länsstyrelserna behov av att kunna ta del av uppgifter om djurskyddskontrollen för att få kännedom om sådana förhållanden som kan påverka rätten till stöd.

Att länsstyrelserna har rätt till uppgifter från registret bör som *Datainspektionen* framhållit framgå direkt av lagen. Det bör därför i lagen föreskrivas en rätt för länsstyrelserna att från registret erhålla de uppgifter som behövs i deras verksamhet för de i den föreslagna lagen angivna ändamålen. En sådan uppgiftsskyldighet mellan statliga myndigheter som följer av lag eller förordning har även en sekretessbrytande

verkan enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100). En sekretessprövning behöver således inte göras vid sådant utlämnande av uppgifter.

Regeringen bör även ges möjlighet att medge annan myndighet rätt att erhålla uppgifter från registret om det i efterhand skulle visa sig att behov av det föreligger.

Från integritetssynpunkt är det även av intresse att tillgången till information inte blir för vidsträckt. Av de föreslagna ändamålen för vilka personuppgifter får behandlas i registret följer att det endast är uppgifter som behövs för myndigheterna verksamhet som får behandlas i registret. Det är även lämpligt att regeringen ges möjlighet att meddela föreskrifter om hur tillgången till uppgifterna bör begränsas för berörda myndigheter i det fall det skulle visa sig vara nödvändigt. Ett bemyndigande om detta bör enligt vår bedömning därför införas i lagen.

5.11 Direktåtkomst

Regeringens förslag: Utlämnande genom direktåtkomst till uppgifter ur djurskydds kontrollregistret ska endast vara tillåten i den utsträckning som anges i den nya lagen eller i förordning som meddelats med stöd av lagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska även kunna meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst.

Jordbruksverket och länsstyrelserna ska få ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas i registret i den utsträckning som det behövs för de ändamål för vilka uppgifter får behandlas i registret. Sådan åtkomst ska dock vara förbehållen de personkategorier som på grund av sina arbetsuppgifter behöver ha tillgång till uppgifterna. Direktåtkomsten ska även begränsas till att endast avse sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ur registret enligt den nya lagen eller förordning som har meddelats med stöd av lagen.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer i princip med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte yttrat sig om förslaget. *Datainspektionen* anser att den åtkomst som är nödvändig för länsstyrelserna att ha till den centrala databasen bör preciseras i lagen. *Zoobranschens Riksförbund (ZOORF)* poängterar vikten av att uppgifterna i registret endast kan lämnas ut och behandlas av behörig myndighetspersonal. *Lantbrukarnas Riksförbund* påtalar att det är av stor vikt att det tydligt framgår vem som ska ha tillgång till uppgifterna.

Skälen för regeringens förslag: Med direktåtkomst avses en möjlighet för användaren att få automatiserad tillgång till uppgifter i registret, dock utan att själv kunna bearbeta uppgifterna eller på annat sätt påverka innehållet i registret. Användaren har således möjlighet att ta del av uppgifterna men kan inte ändra i eller tillföra någon ny information till uppgifterna. Direktåtkomsten kan emellertid ge användaren en möjlighet att även hämta hem informationen till sitt eget system och bearbeta den där.

I registerförfattningar har direktåtkomst traditionellt sett ansetts innebära att den ansvariga myndigheten inte har kontroll över vilka uppgifter

som en användare vid ett visst tillfälle tar del av. Det har följaktligen från integritetssynpunkt ansetts vara av stor betydelse att i registerlagstiftningen särskilt reglera frågor om tillgång till uppgifter genom direktåtkomst som därför endast bör få ske i den utsträckning som medges i lag eller förordning.

En bestämmelse om direktåtkomst reglerar även endast tillåtligheten av ett visst tillvägagångssätt för utlämnandet av personuppgifter ur registret. En sådan bestämmelse har inte någon självständig sekretessbrytande verkan och är alltså inte att betrakta som en uppgiftsskyldighet enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100). Direktåtkomst innebär emellertid att uppgifterna blir tillgängliga utan att det i varje enskilt fall görs en sekretessprövning i samband med utlämnandet. En bestämmelse om direktåtkomst måste således kombineras med särskilda sekretessbrytande regler i det fall andra myndigheter ska kunna medges direktåtkomst till sekretessbelagda uppgifter.

De uppgifter som görs tillgängliga för den mottagande myndigheten genom direktåtkomst kan avse en hel databas, men den kan också vara begränsad till att endast omfatta en på förhand bestämd mängd eller bestämda kategorier av uppgifter i databasen. Eftersom direktåtkomst ändå innebär att den mottagande myndigheten kan avgöra vilka uppgifter – inom ramen för den beviljade direktåtkomsten – den vill ta del av, blir uppgifterna att anse som utlämnade i och med att direktåtkomst lämnas. Det spelar i det avseende inte någon roll om den mottagande myndigheten faktiskt tar del av en viss uppgift eller ej. En förutsättning för att direktåtkomst ska kunna medges är således att åtkomsten endast avser antingen offentliga uppgifter eller uppgifter som får lämnas ut till mottagaren med stöd av någon sekretessbrytande regel.

Syftet med djurskyddskontrollregistret är att uppgifter av betydelse för djurskyddskontrollen ska lagras elektroniskt och sammanställas centralt för att förbättra möjligheterna för berörda myndigheter att säkerställa ett gott djurskydd i landet. Uppgifterna i registret är även avsedda att behandlas för att förbättra möjligheter för myndigheterna att utföra uppgifter avseende kontrollen av de s.k. tvärvillkoren och jordbruksstöden på området.

Som följer av avsnitt 5.10 ovan bör länsstyrelserna, enligt vår bedömning, i lagen ges en rätt att från registret erhålla de uppgifter som de behöver i deras verksamhet för de angivna ändamålen. En sådan uppgiftsskyldighet mellan statliga myndigheter som följer av lag har en sekretessbrytande verkan. Det är därför även naturligt att länsstyrelserna ges möjlighet att få direktåtkomst till uppgifter i registret. Regeringen anser således att utgångspunkten bör vara att såväl Jordbruksverket som samtliga länsstyrelser bör få ha direktåtkomst till uppgifter i djurskyddskontrollregistret.

En viktig åtgärd från integritetssynpunkt är dock att sådan åtkomst är förbehållen de personkategorier på myndigheterna som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna. Personuppgiftslagen innehåller bestämmelser om grundläggande krav på t.ex. säkerhet vid behandling av personuppgifter. Detta medför att åtgärder ibland måste vidtas som t.ex. förhindrar missbruk. Det kan innebära att åtkomst till uppgifter inom en myndighet är starkt begränsad till olika behörighetsnivåer eller till olika delar inom en myndighetsorganisation. Enligt vår

bedömning bör direktåtkomst till personuppgifter i djurskyddskontrollregistret vara förbehållen de personkategorier hos respektive myndighet som på grund av sina arbetsuppgifter behöver denna tillgång. Detta bör även anges särskilt i lagen.

Från integritetssynpunkt är det även lämpligt att de uppgifter som görs tillgängliga för den mottagande myndigheten är begränsade och att åtkomsten inte är mer vidsträckt än nödvändigt. Direktåtkomsten ska därför även begränsas till att endast avse sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ur registret enligt lagen eller förordning som har meddelats med stöd av lagen.

5.12 Rättelse och skadestånd

Regeringens förslag: Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd ska gälla vid behandling av personuppgifter enligt den nya lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inte någon remissinstans har särskilt yttrat sig över förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Rättelse

Enligt 28 § personuppgiftslagen är den personuppgiftsansvarige skyldig att på begäran av den registrerade snarast rätta, blockera eller utplåna sådana personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med personuppgiftslagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. När en sådan åtgärd görs ska den personuppgiftsansvarige underrätta tredje man till vilken uppgifter har lämnats ut, om den registrerade begär det eller om mera betydande skada eller olägenhet för den registrerade därigenom kan undvikas. Sådan underrättelse behöver dock inte lämnas om det visar sig vara omöjligt eller skulle innebära en oproportionerligt stor arbetsinsats.

Personuppgiftslagens bestämmelser om rättelse gäller endast uppgifter som inte har behandlats i enlighet med den lagen eller de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Uppgifter som har behandlats i strid med föreskrifter i särskilda registerförfattningar omfattas sålunda inte om inte behandlingen också strider mot personuppgiftslagen eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av denna. Enligt regeringen bör dock den enskilde ha samma möjligheter till rättelse av uppgifter som behandlas med stöd av den nu föreslagna lagen om djurskyddskontrollregister eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen. Detta bör därför uttryckligt regleras i den nya lagen med en hänvisning till personuppgiftslagens bestämmelser om rättelse.

Enligt 48 § personuppgiftslagen ska den personuppgiftsansvarige ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med den lagen har orsakat. Ersättningsskyldigheten kan jämkas om felet inte berodde på den personuppgiftsansvarige.

Skadeståndsbestämmelserna i personuppgiftslagen gäller framför de allmänna bestämmelserna om skadestånd i skadeståndslagen (1972:207). I den mån en fråga inte är reglerad i personuppgiftslagen ska dock bestämmelserna i skadeståndslagen tillämpas. Skillnaden mellan personuppgiftslagens särskilda bestämmelse och de allmänna bestämmelserna i skadeståndslagen består främst i att ersättning enligt personuppgiftslagen kan utgå för ren förmögenhetsskada och för kränkning av den personliga integriteten även om brottslig gärning inte har begåtts. En annan viktig skillnad är att personuppgiftslagens skadeståndsbestämmelse bygger på ett strikt skadeståndsansvar medan skadeståndsskyldighet enligt skadeståndslagens bestämmelser kräver ett vårdslöst handlande från skadevållarens sida.

Personuppgiftslagens bestämmelser om skadestånd gäller emellertid endast en behandling av personuppgifter i strid med bestämmelserna i den lagen. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga vid behandling av personuppgifter i strid med andra författningar. Regeringen anser att ett skadeståndsansvar motsvarande det som gäller enligt personuppgiftslagen bör finnas även vid sådan behandling som utförs i strid med den nu föreslagna regleringen om djurskyddskontrollregister. Som framgått i det föregående kommer lagen om djurskyddskontrollregister att kompletteras med bestämmelser på förordningsnivå. Vidare bör även lagen kompletteras med föreskrifter på myndighetsnivå. Enligt regeringens mening är det viktigt att bestämmelserna om skadestånd även omfattar fall där personuppgifter behandlats i strid med sådana föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen om djurskyddskontrollregister. Detta bör därför uttryckligen anges i den nya lagen.

5.13 Gallring

Regeringens förslag: Personuppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas i registret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska dock kunna meddela föreskrifter eller i enskilt fall besluta om

1. att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål, och
2. att gallring av personuppgifter ska ske senast vid en viss tidpunkt.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ett fåtal remissinstanser har kommenterat förslaget. *Riksarkivet* avstyrker utredningens förslag om att utforma från arkivlagen avvikande bestämmelser om gallring. *Riksarkivets* huvudsakliga invändning är att avvikande bestämmelser om gallring av all-

måna handlingar inte bör utfärdas av integritetshänsyn, eftersom sådan hänsyn regleras i sekretesslagen. Enligt Riksarkivet är den föreslagna utformningen av huvudregeln även svårtillämpbar eftersom regeln inte ger någon förutsägbar möjlighet att förstå när personuppgifter gallras i och med att det inte kan uttryckas med en tydlig tidsfrist. *Hovrätten för Nedre Norrland* anser att det kan finnas anledning att överväga särskilda gallringsbestämmelser för uppgifter om brott eller djurförbud eller andra belastande uppgifter. Hovrätten ifrågasätter om inte föreskrifter om gallring av känsliga uppgifter borde tas in i själva lagen. Även *Datainspektionen* ställer sig frågande till att specifika gallringstider för särskilt integritetskänslig information, som t.ex. uppgifter om djurförbud, saknas. Datainspektionen anser generellt att gallringsbestämmelserna bör preciseras i lagen.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om gallring

Personuppgiftslagen innehåller bestämmelser om hur länge personuppgifter får bevaras. Enligt 9 § personuppgiftslagen ska den personuppgiftsansvarige se till att personuppgifter inte bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Därefter måste personuppgifterna avidentifieras eller förstöras. Ett undantag är att personuppgifter får bevaras under längre tid för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål. Ett annat undantag är att personuppgifter som utgör allmänna handlingar kan arkiveras och bevaras utan hinder av lagens övriga bestämmelser (8 § personuppgiftslagen). Uppgifterna får då bevaras under de förutsättningar som anges i arkivlagen (1990:782).

Enligt arkivlagen ska myndigheternas arkiv bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättsskipningen och förvaltningen samt forskningens behov (3 § arkivlagen). Allmänna handlingar får endast gallras om återstående arkivmaterial kan tillgodose dessa ändamål och det krävs särskilda föreskrifter eller beslut av arkivmyndigheten för att gallring ska få ske (10 § arkivlagen). Arkivlagens utgångspunkt är således att allmänna handlingar ska bevaras.

I de särskilda registerförfattningarna som reglerar behandling av personuppgifter i olika myndigheters verksamheter är principen många gånger den motsatta. Det anges ofta att uppgifterna ska gallras senast efter en viss tid om inte undantag har föreskrivits i registerförfattningen eller bestämmelse meddelad med stöd av denna. Principen om att gallring ska ske motiveras i första hand av integritetshänsyn. När personuppgifter behandlas automatiserat uppstår helt andra möjligheter att söka och sammanställa information än tidigare, vilket ökar risken för kränkningar av den personliga integriteten. Detta förhållande gör sig särskilt gällande i fall där stora mängder personuppgifter samlas i ett register.

Beträffande djurskydds kontrollregistret och eventuella gallringsbestämmelser måste en avvägning göras mellan å ena sidan skyddsintresset för den personliga integriteten och å andra sidan myndighetens behov av tillgång till uppgifterna i kontrollverksamheten. I djurskydds kontrollregistret kommer stora mängder personuppgifter att vara samlade, vilket ökar risken för kränkningar av den personliga integriteten. Det kan ur ett sådant perspektiv framstå som nödvändigt att ha regler om gallring.

Vid utformningen av en gallringsbestämmelse måste även beaktas de krav som kontrollverksamheten ställer. Syftet med djurskydds kontrollregistret är att förstärka myndigheternas möjligheter att bedriva en effektiv, likvärdig och riskbaserad djurskydds kontroll i landet. En riskbaserad kontrollverksamhet förutsätter att myndigheten har tillgång till relevanta uppgifter om den djurhållning som den som är föremål för kontroll har. Myndigheten behöver t.ex. uppgifter om vilken typ av verksamhet som bedrivs och om tidigare kontrollresultat eftersom dessa uppgifter kan ha betydelse för bl.a. riskklassificeringen av verksamheten. Vissa uppgifter, framför allt om kontrollresultat, kan vara av värde vid en tillbakablickande studie av utvecklingen i en viss verksamhet. Behovet av uppgifter om kontrollobjektet kan även variera över tiden beroende på verksamhetsförändringar av olika slag.

Det förhållandet att en verksamhet som är föremål för djurskydds kontroll i vissa fall bedrivs under mycket lång tid innebär även att kontrollmyndigheten ibland kan ha behov av att behandla uppgifter under lång tid. Naturligtvis förekommer också personuppgifter som kan gallras på ett betydligt tidigare stadium. Gallringsbestämmelser med bestämda tidsramar inom vilka gallring ska ske framstår mot denna bakgrund inte som helt ändamålsenliga för djurskydds kontrollregistret. Hur länge en personuppgift i registret ska bevaras bör med större fördel knyta an till ändamålet med behandlingen. En regel som anknyter till ändamålet med behandlingen av uppgiften bör även vara tillräcklig för att tillgodose skyddsintresset för den personliga integriteten. Regeringen anser därför att huvudregeln i personuppgiftslagen, dvs. att personuppgifter inte får bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen, bör gälla för uppgifter i djurskydds kontrollregistret.

En gallringsbestämmelse som anknyter till ändamålen med behandlingen innefattar inte samma tydliga incitament för myndigheterna att genomföra gallring av personuppgifter som om specifika gallringsfrister föreskrivs. Den föreslagna ordningen förutsätter därför att myndigheterna utarbetar rutiner och riktlinjer för hur gallringen av uppgifter från registret ska genomföras. Bedömningar måste regelbundet göras av när personuppgifter inte längre behövs för de ändamål för vilka uppgifterna får behandlas och därför kan gallras.

Av integritetshänsyn kan det emellertid i vissa fall finnas behov av att ange bestämda och relativt korta tidsfrister. Uppgifter i registret kan även behöva behandlas exempelvis för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål, vilket kan innebära att uppgifterna behöver bevaras under längre tid än enligt den föreslagna huvudregeln. Det bör därför finnas möjligheter för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestäm-

mer, att meddela föreskrifter om eller i enskilt fall besluta om undantag från huvudregel. Ett bemyndigande om detta bör följaktligen införas i den föreslagna lagen.

Det kan i detta sammanhang även nämnas att det enligt vår bedömning föreligger ett behov av särskilda gallringsbestämmelser, särskilt för uppgifter i registret om att djurförbud har meddelats. Flera remissinstanser har också påtalat detta. För att stärka skyddet för den enskilde har regeringen därför för avsikt att meddela särskilda gallringsregler för sådana uppgifter i djurskydds kontrollregistret.

5.14 Överklagande

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i 52 och 53 §§ personuppgiftslagen (1998:204) är tillämpliga vid överklagande av beslut som Jordbruksverket eller länsstyrelserna fattar med stöd av den lagen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte kommenterat frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Den föreslagna lagen bör bygga på personuppgiftslagen och endast innehålla de särbestämmelser och förtydliganden som det bedöms föreligga behov av. I den föreslagna lagen bör även uttryckligen framgå att den gäller utöver personuppgiftslagen. Följaktligen blir åtskilliga bestämmelser i personuppgiftslagen tillämpliga vid behandlingen av personuppgifter i djurskydds kontrollregistret.

Exempelvis ska de beslut som fattas beträffande personuppgifter och som direkt berör den enskilde kunna överklagas. Sådana beslut är i allmänhet en myndighets beslut att avslå en ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen eller beslut om rättelse och underrättelse till tredje man enligt 28 § samma lag. Även beslut om information enligt 29 § andra stycket personuppgiftslagen och om upplysningar enligt 42 § den lagen ska kunna överklagas.

I 52 och 53 §§ personuppgiftslagen finns bestämmelser om överklagande. Av bestämmelserna framgår att en myndighets beslut om information enligt 26 §, om rättelse och underrättelse till tredje man enligt 28 §, om information enligt 29 § andra stycket och om upplysningar enligt 42 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Det framgår vidare att andra beslut enligt personuppgiftslagen än sådana som avses i 47, 51 och 52 §§ samma lag inte får överklagas och att prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Med hänsyn till bestämmelserna i personuppgiftslagen anser regeringen att särskilda bestämmelser om överklagande inte behöver införas i den nya lagen vad gäller överklagande av myndighets beslut enligt personuppgiftslagen. Beslut som tas med tillämpning av personuppgiftslagen får således överklagas enligt bestämmelserna som anges i 52 och 53 §§ samma lag.

Regeringens bedömning: Någon ändring av sekretessbestämmelserna behöver inte göras.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Ett fåtal remissinstanser har yttrat sig särskilt om förslaget. *Hovrätten för Nedre Norrland* anser att frågan om sekretess behöver övervägas ytterligare, i synnerhet när det gäller uppgifter om brott eller djurförbud eller andra belastande uppgifter. Även *Datainspektionen* ställer sig frågande till att särskilda bestämmelser om sekretess saknas för integritetskänslig information som t.ex. uppgifter om djurförbud. *Lantbrukarnas Riksförbund* påpekar att uppgifter om en person som är belagd med djurförbud typiskt sett är att anse som mycket känsliga och att ett register med sådana uppgifter bör omgärdas av särskilda bestämmelser om integritetsskydd.

Skälen för regeringens bedömning: Offentlighetsprincipen innebär att allmänheten och massmedia har rätt till insyn i statens och kommunernas verksamhet. Offentlighetsprincipen kommer till uttryck på olika sätt. När det mer allmänt talas om offentlighetsprincipen åsyftas dock i första hand reglerna om allmänna handlingars offentlighet.

Grundläggande bestämmelser om allmänna handlingar och deras offentlighet finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (TF). Av regleringen framgår att rätten att ta del av allmänna handlingar endast får inskränkas om det är påkallat med hänsyn till vissa preciserade skyddsintressen och begränsningarna i offentligheten ska noga anges i en särskild lag, dvs. sekretesslagen (1980:100). Sekretesslagen innehåller bestämmelser om vad som ska hållas hemligt i statens och kommunernas verksamhet och anger således vilka undantag som gäller från offentlighetsprincipen.

Beträffande uppgifter som behandlas i ärenden om djurskyddskontroll är dessa i allmänhet offentliga enligt gällande regler. Sekretess kan dock gälla för specifika uppgifter i det fall någon sekretessregel blir tillämplig. I statlig myndighets verksamhet som består i utredning, tillståndsgivning och tillsyn enligt lagstiftningen om bl.a. djurskydd gäller exempelvis sekretess för uppgift om enskilda affärs- eller driftsförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiftens röjs (8 kap. 6 § sekretesslagen och punkt 35 i bilagan till sekretessförordningen). Sekretessen omfattar dock inte beslut i ärenden. Det finns även ett allmänligt sekretesskydd hos myndighet för uppgift om bl.a. enskilda bostadsadress om det av särskilt anledning kan antas att den enskilde eller någon honom eller henne närstående kan komma att utsättas för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs (7 kap. 1 a § sekretesslagen). Ett visst sekretesskydd för personuppgifter finns även om det kan antas att ett utlämnande skulle medföra att uppgiften behandlas i strid med personuppgiftslagen (7 kap. 16 § sekretesslagen).

De sekretessbestämmelser som i förekommande fall är tillämpliga på uppgifter i djurskyddskontrollen bör även gälla i de fall som uppgifterna behandlas i ett register. I och med att uppgifter som behandlas i djurskyddskontrollen i allmänhet är offentliga enligt gällande regler kommer

uppgifterna i djurskydds kontrollregistret även att vara det i samma utsträckning. I djurskydds kontrollregistret kommer det emellertid att behandlas ett mycket färre antal uppgifter om varje kontrollobjekt än vad som finns i de enskilda kontrollärendena hos myndigheterna.

Av remissinstanser har framförts att det finns behov av att se över sekretessskyddet för framför allt vissa typer av belastande uppgifter, som exempelvis uppgifter om djurförbud. Enligt vår bedömning bör dock registret endast innehålla uppgift om att ett beslut om djurförbud har meddelats. Dessa uppgifter är i dag offentliga. Uppgifter om omständigheterna kring eller skälen för beslutet bör inte registreras. Särskilda gallringsbestämmelser för uppgifter om meddelade djurförbud kommer även att införas (avsnitt 5.13).

Frågan om utökat sekretesskydd för vissa uppgifter eller kontrollobjekt i djurskydds kontrollen är av generell karaktär och rör inte enbart uppgifter som finns registrerade i djurskydds kontrollregistret. Mot bakgrund härav anser regeringen att frågan får behandlas i ett annat sammanhang än i denna proposition. För närvarande finns därför inte skäl att införa särskilda skyddsbestämmelser för dessa uppgifter i djurskydds kontrollregistret. Någon ändring av sekretessbestämmelserna bedöms således för närvarande inte behöva göras.

5.16 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Den nya lagen om inrättandet av ett för landet centralt djurskydds kontrollregister ska träda i kraft den 1 juli 2009.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Inte någon remissinstans har kommenterat förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt regeringens mening är den föreslagna lagen angelägen och bör därför träda i kraft så snart som möjligt. En ny lag kan träda i kraft tidigast den 1 juli 2009.

5.17 Ett särskilt djurförbudsregister

Regeringens bedömning: Något behov av att inrätta ett särskilt djurförbudsregister finns inte.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Få remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* välkomnar förslaget om att föra in uppgifter om djurförbud i det nationella djurskydds kontrollregistret och därigenom komma ifrån nödvändigheten av att föra två separata register. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* anser att ett samlat register medför samordningsvinster för såväl den enskilde som de myndigheter som ska nyttja det.

Skälen för regeringens bedömning: I departementspromemorian Ds 2008:57 Djurförbudsregister föreslogs att det skulle inrättas ett för landet centralt register med uppgifter om meddelade djurförbud, ett s.k. djurförbudsregister. Syftet med djurförbudsregistret var att kontrollmyndigheterna genom registret skulle få tillgång till information om vilka personer som tidigare har belagts med djurförbud av länsstyrelsen i såväl det egna länet som i något annat län. Efterlevnaden av ett djurförbud skulle således på ett effektivt sätt kunna kontrolleras oavsett var i landet personen, efter det att ett djurförbud meddelats, sedermera bosatte sig.

Enligt regeringens bedömning blir dock inrättandet av ett djurförbudsregister överflödigt i och med inrättandet av det föreslagna djurskyddskontrollregistret. En person som har meddelats ett djurförbud är föremål för kontroll och därmed ett kontrollobjekt i djurskyddskontrollen. Personen kommer således att registreras i djurskyddskontrollregistret i likhet med övriga kontrollobjekt. Syftet med det tidigare föreslagna djurförbudsregistret kan i och med detta uppfyllas av det nu föreslagna djurskyddskontrollregistret.

Det är mot denna bakgrund inte behövligt att ha en särskild lagreglering om ett register över meddelade djurförbud. Regeringen finner således att det inte finns något behov av att inrätta ett särskilt djurförbudsregister.

6 Konsekvenser

6.1 Konsekvenser för det allmänna

Regeringens bedömning: Införandet av ett centralt djurskyddskontrollregister kommer att leda till en effektivare och mer likvärdig kontroll. Införandet av registret medför dock vissa kostnader för Statens jordbruksverk i form av investeringar i informationsteknologisk infrastruktur.

Promemorians bedömning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte särskilt kommenterat bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Ett inrättande av ett centralt djurskyddskontrollregister bedöms öka såväl effektiviteten i djurskyddskontrollen som möjligheten till en riskbaserad kontroll, vilket i sin tur bidrar till att djurskyddet i Sverige förbättras.

Ett centralt djurskyddskontrollregister kommer att underlätta för kontrollmyndigheter att utföra djurskyddskontroller eftersom de genom registret får god tillgång till information om befintliga kontrollobjekt och utifrån riskklassificeringens principer kan göra ett relevant kontrollurval.

Flera statliga myndigheter, framför allt länsstyrelserna, kommer att åläggas en skyldighet att till registret rapportera in uppgifter. Tekniskt sett kan denna uppgiftsskyldighet uppfyllas på så sätt att arbetsinsatsen

blir densamma som om de själva förde register var och en för sig. Uppgiftsskyldigheten bör därmed inte innebära någon extra arbetsbörda för länsstyrelserna. Länsstyrelsernas djurskyddskontroll kommer däremot genom införandet av ett centralt register i stället att kunna bedrivas mer effektivt.

Livsmedelsverket, Fiskeriverket och Sametinget kommer också att åläggas skyldighet att rapportera in uppgifter till registret. Denna insats bedöms vara tämligen ringa och kunna utföras med befintliga resurser.

Jordbruksverket kommer att vara den myndighet som ansvarar för att ett djurskyddskontrollregister inrättas och förs. För Jordbruksverket kommer ett centralt register att underlätta verkets arbete med att leda och samordna djurskyddskontrollen. Framför allt kommer arbetet med uppföljning av kontrollerna att underlättas avsevärt. Att föra registret bedöms visserligen leda till vissa löpande kostnader för Jordbruksverket men dessa kostnader torde vara låga i jämförelse med den förbättring i kvaliteten som uppnås. Kostnaderna beräknas därför rymmas inom Jordbruksverkets förvaltningsanslag.

Att rent tekniskt inrätta ett djurskyddskontrollregister innebär emellertid en investering i nödvändig informationsteknologisk infrastruktur. Denna ska i enlighet med gällande regelverk finansieras med lån i Riksgäldskontoret. För att finansiera de upptagna lånen för uppbyggnaden av det aktuella registret tillförs Jordbruksverket i budgetpropositionen för 2009 extra medel.

Antalet överklaganden till allmän förvaltningsdomstol med anledning av myndigheternas beslut om t.ex. information, upplysningar eller rättelse bedöms bli mycket litet och kostnaderna bör kunna bäras av domstolarna inom ramen för oförändrade anslag.

6.2 Konsekvenser för företag och enskilda

Regeringens bedömning: Införandet av ett centralt djurskyddskontrollregister bedöms minska företagens administrativa börda eftersom djurhållarna därmed inte behöver lämna samma uppgifter till flera olika myndigheter.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte särskilt yttrat sig över bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: En uttalad ambition av regeringen är att förenkla företagens vardag och minska deras administrativa börda. Att i så stor utsträckning som möjligt samordna företagens uppgiftslämnande till olika myndigheter för liknande ändamål är ett viktigt steg för att minska den administrativa bördan för företagen.

I djurskyddskontrollregistret kommer uppgifter att behandlas som hämtas från andra befintliga register hos framför allt Jordbruksverket. Dessa register innehåller uppgifter om kontrollobjekt som bör komma ansvariga kontrollmyndigheter till del. Djurhållarna ska redan i dag rapportera uppgifter om sin verksamhet till dessa register samtidigt som de behöriga

kontrollmyndigheterna för vissa förteckningar över kontrollobjekt. Den sammanställning av befintliga uppgifter som djurskyddskontrollregistret kommer att utgöra innebär därför en effektivare hantering av uppgifter som redan i dag ska rapporteras till kontrollmyndigheterna men för ett annat syfte än djurskyddskontroll. Om djurskyddskontrollregistret inte införs kommer flera parallella register att föras hos såväl centrala myndigheter som länsstyrelserna.

En ökad effektivitet i myndigheternas administration i fråga om uppgifter som behövs för djurskyddskontrollen bör i sin tur bidra till att den administrativa bördan för de enskilda djurhållarna minskar. Att införa ett centralt samordnat djurskyddskontrollregister kommer således att leda till en minskad administrativ börda för företag och andra djurhållare. Registrets införande kommer inte heller att påverka företagets arbetsförutsättningar på annat sätt än att en mer likvärdig och effektiv kontroll skapar mer likvärdiga konkurrensförutsättningar mellan olika företag i skilda delar av landet.

6.3 Konsekvensutredning

Före det att en myndighet beslutar föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning bl.a. utreda föreskrifternas kostnadsmissiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet. Nämda förordning ligger även till grund för de riktlinjer som styr Regeringskansliets arbete med konsekvensanalyser. När det således inom Regeringskansliet tas fram förslag till nya eller ändrade regler ska det göras en konsekvensutredning som ska dokumenteras.

Syftet med inrättandet av ett centralt djurskyddskontrollregister är att det ska bidra till en mer likvärdig och effektiv kontroll på djurskyddsområdet samt medföra en bättre samordning av kontrollmyndigheterna. Uppgifterna i registret ska även kunna användas till att förbättra kontrollen av tvärvillkoren och olika ekonomiska stöd på jordbruksområdet. Regleringen om ett djurskyddskontrollregister underlättar för Sverige att uppfylla de skyldigheter som följer av EG-lagstiftningen på djurskyddsområdet.

Det finns enligt regeringens bedömning inte några alternativa lösningar för att åtgärda den brist som i dag finns beträffande samlad information om de som är föremål för djurskyddskontroll i landet. Om ett djurskyddskontrollregister inte inrättas kommer flera parallella register att behöva föras hos såväl den centrala myndigheten som länsstyrelserna.

De aktörer som kommer att beröras av förslaget är framför allt Jordbruksverket och länsstyrelserna. Jordbruksverket ansvarar för att registret inrättas och förs och länsstyrelserna är de myndigheter utöver Jordbruksverket som kommer att ha direktåtkomst till registret och därmed använda registret i stor utsträckning. Även Livsmedelsverket, Fiskeriverket och Sametinget kommer att beröras i och med att de åläggas en skyldighet att rapportera in uppgifter till registret.

Ovan har redovisats de kostnadsmissiga konsekvenser som regleringen medför. Som där framgår medför införandet av registret framför allt kostnader för Jordbruksverket i form av investeringar i nödvändig informa-

tionsteknologisk infrastruktur. Jordbruksverket tillförs därför extra medel i budgetpropositionen för 2009. Att föra registret bedöms vidare leda till vissa löpande kostnader men dessa kostnader beräknas rymmas inom Jordbruksverkets förvaltningsanslag. Även för de statliga myndigheter som åläggs en uppgiftsskyldighet till registret bedöms insatsen kunna utföras med befintliga resurser.

Regeringens bedömning är att regleringen inte får effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Regleringen medför inte några kostnader eller behov av förändringar i verksamheten för företagen.

Enligt regeringens mening behöver inte någon särskild hänsyn tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande. Det är emellertid angeläget att lagen kan träda i kraft så snart som möjligt. Det föreligger inte heller något behov av särskilda informationsinsatser. Den departementspromemoria som ligger till grund för regeringens förslag har, som framgått av avsnitt 3, även remitterats till branschorgan, myndigheter och representanter för andra berörda aktörer inom området.

7 Författningskommentar

7.1 Förslag till lag om djurskyddskontrollregister

Inledande bestämmelser

1 §

Paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.1, anger lagens tillämpningsområde. Av paragrafen framgår att Statens jordbruksverk får föra ett för landet centralt djurskyddskontrollregister för de ändamål som anges i 5 §. Med begreppen behandling och personuppgifter avses detsamma som i personuppgiftslagen (1998:204).

2 §

I paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.4, anges att den behandling av personuppgifter som är tillåten enligt lagen får utföras även om den enskilde motsätter sig det. Bestämmelsen ska ses mot bakgrund av artikel 14 a dataskyddsdirektivet, dvs. Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. I artikel 14 a dataskyddsdirektivet föreskrivs att den enskilde i vissa fall ska garanteras en rätt att motsätta sig en behandling av personuppgifter, om inte annat föreskrivs i nationell lagstiftning.

Förhållandet till personuppgiftslagen

3 §

I paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.3, anges lagens förhållande till personuppgiftslagen. Av paragrafen framgår att personuppgiftslagen gäller vid behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret om inte annat sägs i lagen om djurskyddskontrollregister eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Lagen har utformats så att den endast innehåller de särbestämmelser och förtydliganden som det har bedömts finnas behov av. I övrigt ska personuppgiftslagen tillämpas. Följaktligen kan flera bestämmelser i personuppgiftslagen bli tillämpliga vid behandling av personuppgifter i registret. Till exempel gäller de definitioner som anges i 3 § personuppgiftslagen. Likaså gäller personuppgiftslagens bestämmelser om bl.a. information till den registrerade och säkerhetsåtgärder.

Personuppgiftsansvar

4 §

Av paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.5, framgår att Jordbruksverket är personuppgiftsansvarigt för behandlingen av personuppgifter i registret. Detta innebär att Jordbruksverket blir personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen för all den behandling som utförs i registret. Jordbruksverket får även de skyldigheter och det ansvar som följer av personuppgiftslagens bestämmelser.

Ändamål med behandlingen

5 §

Paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.6, anger de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas i djurskyddskontrollregistret. Beskrivningen av ändamålen får betydelse för vilken insamling och annan behandling av uppgifter som är tillåten enligt lagen.

I paragrafens första stycke uppräknas de tre specifika ändamål för vilka uppgifter får behandlas i djurskyddskontrollregistret.

Enligt första stycket punkten 1 får uppgifter behandlas i registret om det behövs för Jordbruksverkets planering, samordning, administration och uppföljning av djurskyddskontrollen samt för rapportering av densamma. Detta ändamål möjliggör att uppgifter får lagras gemensamt i ett kontrollregister så att Jordbruksverket i egenskap av samordnande kontrollmyndighet på djurskyddsområdet har möjlighet att samordna djurskyddskontrollen i landet.

Enligt första stycket punkten 2 får uppgifter behandlas för att tillhandahålla information om djurskyddskontrollen som behövs i verksamhet hos länsstyrelserna för planering, uppföljning och kontroll. Detta innebär att uppgifter får behandlas i registret för att länsstyrelserna ska kunna få tillgång till den information som behövs för att länsstyrelserna på ett

effektivt sätt ska kunna planera, följa upp och genomföra den operativa djurskyddskontrollen.

I första stycket 1 och 2 hänvisas till djurskyddslagen och de EG-förordningar som kompletteras av den lagen. Regeringen har gett till känna vilka EG-förordningar som kompletteras av djurskyddslagen i ett tillkännagivande i Svensk författningssamling.

Enligt första stycket punkten 3 får uppgifter behandlas i registret för att tillhandahålla information som behövs i verksamhet hos Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av direktstöd och stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Detta ändamål möjliggör att uppgifter får behandlas i registret för att Jordbruksverket och länsstyrelserna ska kunna erhålla relevant information om den som är föremål för djurskyddskontroll och som myndigheterna behöver för att kunna fatta beslut om beviljande och utbetalning av stöd. Bestämmelser om direktstöd och stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder finns framför allt i förordning (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare, m.m. och förordning (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Vilka EG-förordningar som kompletteras av förordning (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare, m.m. och förordning (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder framgår av de nämnda förordningarnas inledande paragrafer.

I paragrafens andra stycke regleras att personuppgifter, som behandlas med stöd av något eller några av de i lagen angivna ändamålen, också får behandlas för sådant uppgiftsutlämnande som sker i överensstämmelse med annan lag eller förordning. Det klargörs vidare genom en uttrycklig hänvisning till personuppgiftslagen att den s.k. finalitetsprincipen även gäller vid personuppgiftsbehandling enligt denna lag samt att insamlade personuppgifter får behandlas för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål. Att finalitetsprincipen är tillämplig innebär att redan insamlade uppgifter får behandlas för andra ändamål än dem för vilka de har samlats in under förutsättning att de nya ändamålen är förenliga med de tidigare ändamålen.

Personuppgifter som får behandlas

6 §

Paragrafen anger de personuppgifter, om den som är föremål för djurskyddskontroll, som får behandlas i djurskyddskontrollregistret. Paragrafen behandlas i avsnitt 5.7.

Enligt första stycket får endast sådana personuppgifter, om den som är föremål för djurskyddskontroll, som behövs för de ändamål som anges i 5 § samlas in och vidare behandlas. Uppgifter som inte behövs för ändamålen med behandlingen får alltså inte behandlas i registret.

Av andra stycket framgår att sådana känsliga personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen inte får behandlas i registret.

I tredje stycket anges att regeringen meddelar närmare föreskrifter om vilka personuppgifter som får behandlas i djurskyddskontrollregistret. Sådana föreskrifter måste dock rymmas inom ramen för de ändamål som framgår av 5 § och vad registret får innehålla enligt paragrafens första och andra stycke.

När det gäller frågan om vilka personuppgifter som får behandlas i registret måste även personuppgiftslagens grundläggande krav iakttagas. Enligt personuppgiftslagen ska personuppgifterna vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen. Fler personuppgifter än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen får inte heller behandlas och personuppgifterna ska vara riktiga och, om nödvändigt, aktuella, se 9 e–9 g §§ personuppgiftslagen.

Personuppgifter som ska lämnas till registret

7 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.8.

Av första stycket framgår att Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Saminget och länsstyrelserna ska, för de ändamål som anges i 5 §, lämna sådana uppgifter som avses i 6 § till Jordbruksverket. Detta innebär en sådan uppgiftsskyldighet som har en sekretessbrytande verkan enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100). Någon sekretessprövning behövs således inte ske vid ett sådant utlämnande av uppgifter till Jordbruksverket.

I andra stycket anges att regeringen meddelar närmare föreskrifter om hur den uppgiftsskyldighet som avses i första stycket ska fullgöras.

Rätt att få uppgifter ur registret

8 §

I paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.10, anges de fall när personuppgifter på begäran ska lämnas ur registret. En sådan uppgiftsskyldighet har en sekretessbrytande verkan enligt 14 kap. 1 § sekretesslagen. Någon sekretessprövning behöver således inte ske vid ett sådant utlämnande av uppgifter från registret.

Enligt första stycket ska personuppgifter ur registret lämnas ut om det begärs av länsstyrelsen för den verksamhet som avses i 5 § första stycket 2 och 3. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om att även annan myndighet har rätt att erhålla uppgifter ur registret. Regeringen ges således möjlighet att vid behov ge även andra myndigheter än länsstyrelserna denna möjlighet att få tillgång till uppgifter ur registret.

I paragrafens andra stycket anges att regeringen får meddela föreskrifter om att de uppgifter som ska lämnas ut enligt paragrafens första stycke ska begränsas.

Direktåtkomst

9 §

I paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.11, regleras möjligheterna för statliga myndigheter att få direktåtkomst till uppgifter i djurskyddskontrollregistret.

I första stycket anges att utlämnande genom direktåtkomst till uppgifter ur djurskyddskontrollregistret endast är tillåten i den utsträckning som anges i lagen eller förordning som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt andra stycket får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid direktåtkomst.

10 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.11.

Enligt första stycket får Jordbruksverket och länsstyrelserna ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret i den utsträckning som det behövs för de ändamål som anges i lagen. Av andra meningen framgår dock att sådan direktåtkomst ska vara förbehållen de personkategorier som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna. Direktåtkomst inom en myndighetsorganisation innebär inte att samtliga anställda har tillgång till uppgifterna. Personuppgiftslagens allmänna bestämmelser om grundläggande krav på t.ex. säkerhet vid behandling innebär att olika åtgärder måste vidtas som förhindrar missbruk. Det kan t.ex. innebära att åtkomst till olika uppgifter inom en myndighet är starkt begränsad till olika behörighetsnivåer. Det kan i realiteten medföra att det är ett högst begränsat antal personer som har tillgång till uppgifterna.

Av andra stycket framgår att direktåtkomsten för myndigheten även ska begränsas till att endast avse sådana uppgifter som myndigheten har rätt att få ur registret enligt lagen eller förordning som har meddelats med stöd av lagen.

Rättelse och skadestånd

11 §

Av paragrafen, som behandlas i avsnitt 5.12, framgår att personuppgiftslagens bestämmelser om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Bestämmelser om rättelse finns i 28 § personuppgiftslagen och bestämmelser om skadestånd i 48 § samma lag. Genom denna paragraf görs bestämmelserna i personuppgiftslagen tillämpliga även då uppgifter behandlas i strid mot denna lag eller föreskrifter meddelade i anslutning till lagen.

Gallring

12 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.13.

Av första stycket framgår att personuppgifter i djurskyddskontrollregistret ska gallras när uppgifterna inte längre är nödvändiga för de ändamål som anges i lagen. Eftersom registret, som förs fortlöpande, tillförs personuppgifter allt eftersom ska gallring regelbundet ske av uppgifterna så snart som de inte längre behövs för verksamheten. Kravet på gallring är uppfyllt om personuppgifterna avidentifieras så att upp-

gifterna inte längre kan knytas till den enskilde. Handlar det om kodade uppgifter kan det räcka med att kodnyckeln förstörs. Det får dock inte vara möjligt att identifiera individerna med s.k. bakvägsidentifikation. Informationen får inte heller på annat sätt indirekt kunna hänföras till en individ.

I andra stycket finns två undantag från huvudregeln i första stycket.

Enligt punkten 1 får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om att personuppgifter trots allt får bevaras under längre tid, om det sker för historiska, statistiska eller vetenskapliga ändamål.

Bemyndigandet i punkten 2 gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva, eller i det enskilda fallet besluta om att gallring av uppgifter i registret ska ske senast vid en viss tidpunkt. Genom bemyndigandet kan således kortare gallringsfrister föreskrivas eller beslutas i de fall som det av t.ex. integritetshänsyn bör anges en bestämd tidsfrist för vissa uppgifter.

Djurförbudsregister

Hovrätten för Nedre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Norrbottens län, Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen, Datainspektionen, Statskontoret, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Riksarkivet, Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Sametinget, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenska Samernas Riksförbund, Djurens Rätt, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd, Djurskyddet Sverige, Djurskyddsinspektörernas Riksförening, Naturvetareförbundet, Renägarförbundet, Svenska Kennelklubben, Yrkesföreningen Miljö och Hälsa samt Zoobranschens Riksförbund.

Sammanfattning av departementspromemorian Djurskyddskontrollregister (Ds 2008:76)

Prop. 2008/09:143
Bilaga 2

I promemorian föreslås att ett för landet centralt register med uppgifter om djurskyddskontrollen (djurskyddskontrollregistret) ska inrättas och föras av Statens jordbruksverk. Personuppgiftsbehandlingen i registret föreslås särregleras i förhållande till personuppgiftslagen (1998:204) och bestämmelser som är specifika för registret föreslås tas in i en ny lag.

Enligt promemorian ska det i lagen anges för vilka ändamål som uppgifter får behandlas i registret. Uppgifter ska få behandlas bl.a. för att planera, samordna, administrera, följa upp och rapportera om djurskyddskontrollen. Uppgifter ska även få behandlas för att tillhandahålla information om djurskyddskontrollen inom länsstyrelserna samt för att tillhandahålla information inom Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av vissa stöd på jordbruksområdet.

I promemorian föreslås vidare att djurskyddskontrollregistret endast ska få innehålla sådana uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll som behövs för de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas i registret. Sådana personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen ska dock inte få behandlas i registret. Alla uppgifter som får ingå i registret ska få användas som sökbegrepp om inte regeringen föreskriver annat.

Jordbruksverket föreslås vara personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret som verket utför. En länsstyrelse föreslås vara personuppgiftsansvarig för den behandling länsstyrelsen utför. Jordbruksverket och länsstyrelserna föreslås få ha direktåtkomst till uppgifter i registret. Sådan förekomst ska dock vara förbehållen de personkategorier som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna.

I promemorian föreslås även att uppgifterna i registret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för de ändamål för vilka uppgifterna får behandlas i registret. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska dock få meddela föreskrifter eller i enskilt fall besluta om att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål eller att gallring ska ske senast vid en viss tidpunkt. Personuppgiftslagens bestämmelser om rättelse och skadestånd föreslås ska gälla vid behandling av personuppgifter i registret.

I promemoria görs slutligen bedömningen att någon ändring av sekretessreglerna inte behöver göras samt att det inte behövs en särskild lagreglering om djurförbudsregister.

Förslag till lag om djurskyddskontrollregister

Lagens tillämpningsområde

1 § Statens jordbruksverk får i ett för landet centralt register utföra automatiserad behandling av personuppgifter om djurskyddskontroll för de ändamål som avses i 4 § (djurskyddskontrollregistret).

Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag får utföras även om den registrerade motsätter sig behandlingen.

Förhållande till personuppgiftslagen

2 § Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter i ett djurskyddskontrollregister om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller annars av 2 § personuppgiftslagen.

Personuppgiftsansvar

3 § Jordbruksverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret som verket utför. En länsstyrelse är personuppgiftsansvarig för den behandling som länsstyrelsen utför.

Ändamål för behandlingen

4 § Personuppgifter får behandlas i djurskyddskontrollregistret för att

1. planera, samordna, administrera, följa upp och rapportera om djurskyddskontrollen,
2. tillhandahålla information om djurskyddskontrollen inom länsstyrelserna för planering, uppföljning och kontroll, samt
3. tillhandahålla information inom Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av stöd enligt förordningen (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare, m.m. enligt förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av dessa förordningar.

Innehåll

5 § Djurskyddskontrollregistret får innehålla endast sådana uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll som behövs för de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Sådana personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) får inte behandlas.

Närmare föreskrifter om vilka personuppgifter som får behandlas i djurskyddskontrollregistret kan finnas i förordning som meddelats av regeringen.

Uppgiftsskyldighet

6 § Närmare föreskrifter om att en statlig myndighet ska lämna uppgifter till eller från djurskyddskontrollregistret för de ändamål som anges i lagen kan finnas i förordning som meddelats av regeringen.

Sökbegrepp

7 § Som sökbegrepp i djurskyddskontrollregistret får användas uppgifter som får ingå i registret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begränsningar av sökbegreppen.

Direktåtkomst

8 § Jordbruksverket och länsstyrelserna får ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret. Sådan förekomst ska vara förbehållen de personkategorier som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna.

Närmare föreskrifter om direktåtkomst enligt första stycket kan finnas i förordning som meddelats av regeringen.

Rättelse och skadestånd

9 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter som utförs i djurskyddskontrollregistret.

Gallring

10 § Personuppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för de ändamål som anges i 4 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får dock meddela föreskrifter eller i enskilt fall besluta om att

1. personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål, och
2. gallring ska ske senast vid en viss tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Djurskyddskontrollregister

Efter remiss har yttrande över förslagen i departementspromemorian Djurskyddskontrollregister (Ds 2008:76) inkommit från Hovrätten för Nedre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Rikspolisstyrelsen, Datainspektionen, Generalläkaren, Statskontoret, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Riksarkivet, Djurens Rätt, Lantbrukarnas Riksförbund, Naturvetareförbundet, Svenska Kennelklubben, Yrkesföreningen Miljö och Hälsa samt Zoobranschens Riksförbund.

Följande remissinstanser har meddelat att de avstår från att besvara remissen eller att de inte har några synpunkter. Länsrätten i Norrbottens län, Domstolsverket, Länsstyrelsen i Värmlands län, Sametinget samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Följande remissinstanser har inte besvarat remissen. Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Svenska Samernas Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd, Djurskyddet Sverige, Djurskyddsinspektörernas Riksförening samt Renägarförbundet.

Förslag till lag om djurskyddskontrollregister

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Statens jordbruksverk får i ett för landet centralt register (djurskyddskontrollregistret) utföra automatiserad behandling av personuppgifter för de ändamål som anges i 5 §.

2 § Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag får utföras även om den enskilde motsätter sig behandlingen.

Förhållandet till personuppgiftslagen

3 § Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid behandling av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

Personuppgiftsansvar

4 § Jordbruksverket är personuppgiftsansvarigt för behandlingen av personuppgifter i djurskyddskontrollregistret.

Ändamål med behandlingen

5 § Personuppgifter får behandlas i djurskyddskontrollregistret för att

3. i verksamhet hos Jordbruksverket planera, samordna, administrera, följa upp och rapportera om djurskyddskontrollen enligt djurskyddslagen (1988:534) samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av den lagen,

4. tillhandahålla information om djurskyddskontrollen som behövs i verksamhet hos länsstyrelserna för deras planering, uppföljning och kontroll enligt djurskyddslagen samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av den lagen, och

5. tillhandahålla information som behövs i verksamhet hos Jordbruksverket och länsstyrelserna som underlag för beslut om och kontroll av stöd enligt förordningen (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare m.m., enligt förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder samt enligt de EG-förordningar som kompletteras av dessa förordningar.

Personuppgifter som behandlas för ändamål som anges i första stycket får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överens-

stämmelse med annan lag eller förordning. I övrigt gäller 9 § första stycket d och andra stycket personuppgiftslagen (1998:204).

Prop. 2008/09:143
Bilaga 5

Personuppgifter som får behandlas

6 § I djurskyddskontrollregistret får endast behandlas sådana uppgifter om den som är föremål för djurskyddskontroll enligt djurskyddslagen (1988:534) och de EG-förordningar som kompletteras av den lagen, som behövs för de ändamål som anges i 5 §.

Sådana personuppgifter som avses i 13 § personuppgiftslagen (1998:204) får inte behandlas.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om vilka personuppgifter som får behandlas i djurskyddskontrollregistret.

Personuppgifter som ska lämnas till registret

7 § Livsmedelsverket, Fiskeriverket, Sametinget och länsstyrelserna ska, för de ändamål som anges i 5 §, lämna sådana uppgifter som avses i 6 § till Jordbruksverket.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om hur denna uppgiftsskyldighet ska fullgöras.

Rätt att få uppgifter ur registret

8 § Personuppgifter ur djurskyddskontrollregistret ska lämnas ut om länsstyrelsen begär det för verksamhet som avses i 5 § första stycket 2 och 3. Regeringen får meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om att även en annan myndighet har rätt att få uppgifter ur registret.

Regeringen får meddela föreskrifter om att sådana uppgifter ska begränsas.

Direktåtkomst

9 § Utlämnande genom direktåtkomst till uppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret är endast tillåten i den utsträckning som anges i denna lag eller förordning som har meddelats med stöd av lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst.

10 § Jordbruksverket och länsstyrelserna får ha direktåtkomst till personuppgifter i den utsträckning det behövs för de ändamål som anges i 5 §. Sådan åtkomst ska dock vara förbehållen de personkategorier som på grund av sina arbetsuppgifter behöver tillgång till uppgifterna.

Direktåtkomsten ska begränsas till att endast avse sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ur registret enligt denna lag eller förordning som har meddelats med stöd av lagen.

Rättelse och skadestånd

11 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

Gallring

12 § Personuppgifter som behandlas i djurskyddskontrollregistret ska gallras när de inte längre är nödvändiga för de ändamål som anges i 5 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får dock meddela föreskrifter, eller i det enskilda fallet besluta, om

6. att personuppgifter får bevaras för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål, och
7. att gallring av personuppgifter ska ske senast vid en viss tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-02-12

Närvarande: F.d. justitierådet Inger Nyström, f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist och justitierådet Lars Dahllöf.

Djurskyddskontrollregister

Enligt en lagrådsremiss den 5 februari 2009 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om djurskyddskontrollregister.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Elin Häggqvist.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 februari 2009

Närvarande: Statsrådet Olofsson, ordförande, och statsråden Leijonborg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Erlandsson

Regeringen beslutar proposition 2008/09:143 Djurskyddskontrollregister